

Δρόμος

ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Το Σάββατο 18 Ιανουαρίου ο Δρόμος ξανά στα περίπτερα

Καλή και δημιουργική χρονιά, με υγεία και αγωνιστικό φρόνημα, για να σταθούμε όρθιοι απέναντι σε κάθε δυσκολία! Ξεκινάμε το 2020 αισιόδοξα επειδή, χάρη και στην πολύμορφη και απλόχερη βοήθεια εκατοντάδων από εσάς, από το επόμενο Σάββατο 18 Ιανουαρίου ο Δρόμος θα βρίσκεται ξανά στα περίπτερα.

Αναζητήστε, διαδώστε και στηρίξτε την εφημερίδα σας!

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΩΝ

ΣΕΛΙΔΑ 7

Ζητείται ελληνική εξωτερική πολιτική

Η πλήρης πρόσδεση στις ΗΠΑ και η υποχωρητικότητα απέναντι στην Τουρκία, οδηγούν μαθηματικά σε συρρίκνωση της εθνικής κυριαρχίας και προσθέτουν την Ελλάδα στη λίστα των χωρών και περιοχών υπό αναδασμό

ΣΕΛΙΔΑ 5

ΤΟ ΘΕΜΑ

Το Ιράν δεν πειθαρχεί

ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

ΔΙΕΘΝΗ

Brexit: Μην το πολυσυζητάτε...

ΣΕΛΙΔΑ 10

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Δευτέρα 13 Ιανουαρίου

18:30 ■ ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20)

**Μετά την επίθεση στο Ιράν:
Ποιοι απειλούν την ειρήνη
στη γειτονιά μας**

Ομιλητές:

• **Λαμπρινή Θωμά**

(δημοσιογράφος, *The Press Project*, που μόλις επέστρεψε από την Τεχεράνη)

• **Βαγγέλης Πισσσίας**

(ομότιμος καθηγητής, Δρ Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων)

• **Γιάννης Ραχιώτης** (νομικός)

• **Ερρίκος Φινάλης** (υπεύθυνος διεθνών σελίδων του Δρόμου)

το θέμα της εβδομάδας

Αυτοπροσδιορισμοί και νεολογισμοί

Οι αυτοπροσδιορισμοί και οι νεολογισμοί είναι της μόδας στην εποχή μας. Επέχουν μάλιστα θέση νόμων: όποιος τους αμφισβητεί είναι ύποπτος και αναχρονιστής, άρα εκτός (δυτικής) νομιμότητας και υποψήφιος για δρακόντεια τιμωρία. Η Δύση λοιπόν αυτοπροσδιορίζεται ως μοναδικός φορέας της δημοκρατίας, της ελευθερίας και της ευτυχίας που φέρνει η ελεύθερη αγορά. Όσοι δεν ευθυγραμμίζονται με το «οικουμενικό» μοντέλο της –δηλαδή η πλειοψηφία του πλανήτη– είναι εμπόδια στην περαιτέρω πρόοδο. Οπότε είναι νόμιμο και ηθικό να «εκπολιτισθούν» με όλα τα μέσα. Η ματιά αυτή ήταν πάντα βέβαια ολίγον αλλήθωρη: για παράδειγμα το πλέον σκοταδιστικό, απολυταρχικό κράτος του κόσμου, η Σαουδική Αραβία, δεν μπαίνει στο στόχαστρο. Εκεί είναι καλώς καμωμένοι οι φερετζέδες, οι αποκεφαλισμοί και γενικώς όλοι οι μεσαιωνικοί κανόνες... Το Ιράν, από την άλλη, συγκεντρώνει εδώ και δεκαετίες το μίσος της αυτοπροσδιορισμένα δημοκρατικής και φιλελεύθερης Δύσης, με προεξάρχουσες τις ΗΠΑ – στο φανταστικό των οποίων, βοηθώντας και του ισραηλινού λόμπι, αποτελεί το Απόλυτο Κακό. Κάθε τρόπος χρησιμοποιήθηκε για να καμφθεί: επίθεση του Ιράκ και πολύχρονος αιματηρός πόλεμος (τότε ο Σαντάμ ήταν καλός και εξοπλίζονταν από τη Δύση μπας και βγάλει το φίδι από την τρύπα για λογαριασμό της), αλληπάλληλα εμπάρκο, σαμποτάζ και στήσιμο μιας διεθνούς υγειονομικής ζώνης για την απομόνωσή του. Αλλά το Ιράν, μια μεγάλη και ιστορική χώρα στην οποία η εξουσία κατέληξε στο σιιτικό ρεύμα μετά την «απαλλαγή» από τις υπόλοιπες δυνάμεις που πήραν μέρος στην Επανάσταση του 1979 εναντίον του φιλοαμερικανού Σάχη, δεν κάμφθηκε. Η συνέχεια περιγράφεται στο διπλανό κείμενο... Περί νεολογισμών τώρα: η δολοφονία ενός υψηλόβαθμου κρατικού αξιωματούχου στο έδαφος τρίτης χώρας από πυραύλους της αυτοπροσδιορισμένα δημοκρατικής και φιλελεύθερης Δύσης, συνοδευόμενη από πρωτοφανείς χουλιγκάνικους πανηγυρισμούς των πολιτισμένων εκτελεστών, έγινε, λέει, για να προληφθεί «επικείμενη επίθεση». Το κουρέλιασμα δηλαδή κάθε έννοιας διεθνούς νομιμότητας δικαιολογείται από έναν νεολογισμό που εφευρέθηκε στα μπούνκερ του ισραηλινού κατοχικού κράτους για να περιγράψει φανταστικές υποθέσεις, και έκτοτε χρησιμοποιείται διεθνώς. Καμία απόδειξη δεν χρειάζεται, ούτε έστω μια ένδειξη πρόθεσης ότι κάτι ετοιμάζει ο αντίπαλος: αρκεί από μόνος του ο όρος «επικείμενη επίθεση», έτσι, γενικώς και αορίστως, για να ανοίξει ο ασκός του Αϊόλου. Κακά ξεμπερδέματα...

Το Ιράν δεν πειθαρχεί

Τα απόνερα της γκανγκστερικής δολοφονίας του στρατηγού Σουλεϊμανί

■ ΤΟΥ **Ερρίκου Φινάλη**

Σε πείσμα όλων των αποπειρών της Δύσης να την ελέγξει, η Τεχεράνη κατάφερε τελικά να εδραιωθεί τα τελευταία χρόνια ως ενεργητική περιφερειακή δύναμη, ικανή να λειτουργεί εκτός των δυτικών ιμπεριαλιστικών πλαισίων. Αναπτύσσοντας τη δική της περιφερειακή στρατηγική, έστησε ένα σιιτικό τόξο που, μέσω Ιράκ και Συρίας, φτάνει στο Δίβανο – όπου η Χεζμπολά, με την αίγλη που της έδωσε μεταξύ άλλων η νίκη της επί των ισραηλινών εισβολέων, κατοχυρώθηκε ως εθνική δύναμη και ραχοκοκαλιά της Αντίστασης. Η παγίωση και αναγνώριση αυτού του συσχετισμού αντανάκλαστηκε στην υπογραφή, από όλες τις βασικές δυτικές δυνάμεις, της διεθνούς πολυμερούς συμφωνίας του 2015 για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, με αντάλλαγμα την άρση των κυρώσεων και άρα την οξυγόνωση της πιεζόμενης ιρανικής οικονομίας – που τροφοδοτούσε διαρκώς μια λαϊκή δυσανεμία στο εσωτερικό της χώρας. Όμως ένα τμήμα του βορειοαμερικανικού κατεστημένου, και φυσικά και το Ισραήλ, δεν έστεργε να αποδεχθεί τα «τετελεσμένα». Δεν ήθελε κανέναν συμβιβασμό με το «Κακό». Κοιμόταν και ξυπνούσε με

το όνειρο ισοπέδωσης της Τεχεράνης και εξάλειψης του ασύμβατου πολιτικού-οικονομικού μοντέλου αυτής της ανερχόμενης δύναμης. Η μονομερής καταγγελία της διεθνούς συμφωνίας για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν από τις ΗΠΑ (στην πραγματικότητα επρόκειτο για ντε φάκτο κατάργησή της, αφού απειλούνταν με κυρώσεις και οι δυτικές χώρες που τυχόν συνέχιζαν τις εμπορικές συναλλαγές με την Τεχεράνη) ήταν το πρώτο βήμα. Αυτό είχε οδυνηρές συνέπειες για την ιρανική οικονομία και κοινωνία, που υπόκεινταν το βάρος της ενίσχυσης του συριακού καθεστώτος για να αντιμετωπιστούν οι κάθε είδους τζιχαντιστές μισοφόροι και η δυτική επέμβαση, και είχαν μόλις αρχίσει να ανασαίνουν χάρη στην αναζωογόνηση των εμπορικών συναλλαγών με τον υπόλοιπο κόσμο.

Όταν οι συσχετισμοί δυσκολεύουν, οι κανόνες καταργούνται

Γεγονός είναι ότι το ιρανικό καθεστώς και γενικότερα το σιιτικό τόξο αντιμετωπίζονται και αντιμετωπίζεται ως κίνδυνος και εμπόδιο στην ευόδωση των δυτικών σχεδίων για την ευρύτερη περιοχή της

Μέσης Ανατολής. Κατά κάποιο τρόπο αποτελεί μια μεσανατολική «Βενεζουέλα», ένα ενοχλητικό αγκάθι σε μια γειτονιά όπου παλιά αλώνιζαν μόνες τους οι ΗΠΑ αλλά τώρα συνωστίζονται και στρογγυλοκάθονται πολλές μεγάλες και περιφερειακές δυνάμεις, με σχέδια που αυτονομούνται ή και αντιστρατεύονται αυτά των δυτικών πρωτευουσών. Πλέον το Ισραήλ (και, επικουρικά, η Σαουδική Αραβία) δεν αρκούν για να αποτραπούν εξελίξεις αρνητικές, έως και ταπεινωτικές, για την Ουάσιγκτον. Η σχετική αυτονόμηση του έτερου παραδοσιακού χωροφύλακα των ιμπεριαλιστών, της ερντογανικής Τουρκίας, υποχρεώνει τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους σε κινήσεις που θα διασφαλίσουν ότι αυτή η υπερφιλόδοξη πλέον επεκτατική δύναμη θα παραμείνει στη «σωστή» πλευρά. Γι' αυτό και όταν ο Ερντογάν δηλώνει εμφαντικά ότι θέλει ένα νέο χαλιφάτο, όταν απλώνεται μέχρι τη Διβύη και διεκδικεί τη μεσογειακή «Γαλάζια Πατρίδα» του, δείχνουν μια απεριόριστη ντε φάκτο κατανόηση. Όπως εξάλλου κάνει και ο έτερος πόλος, η Ρωσία... Στο φόντο αυτό ήρθε η γκανγκστερική εκτέλεση του Σουλεϊμανί, που ακολου-

Εκδήλωση

Ο *Δρόμος* πήρε την πρωτοβουλία για μια εκδήλωση που, μετά τη δολοφονία του Σουλεϊμανί και όσα ακολούθησαν, στοχεύει να απαντήσει στο ερώτημα ποιοι είναι οι εμπρηστές του πολέμου στη γειτονιά μας. Να πάει δηλαδή πέρα από την αυτονόητη καταδίκη του εγκλήματος της Ουάσιγκτον και την έκφραση αλληλεγγύης στον ιρανικό λαό, και να μην εγκλωβιστεί σε απλουστευτικά σχήματα που δεν αντιστοιχούν στον πολύπλοκο, αντιφατικό και διαρκώς μεταλλασσόμενο συσχετισμό της περιοχής, όπου πέρα από τις ΗΠΑ (και την αντίπαλό τους Ρωσία) ενεργοποιούνται δυναμικά και απειλητικά αρκετές ακόμη περιφερειακές δυνάμεις – από το Ισραήλ ως την Τουρκία. Μεταξύ των ομιλητών η δημοσιογράφος Λαμπρινή Θωμά, που μόλις επέστρεψε από την Τεχεράνη και θα μας μεταφέρει «από πρώτο χέρι» το κλίμα που επικρατεί στην ιρανική πρωτεύουσα, ο ομότιμος καθηγητής Βαγγέλης Πισσίας και ο νομικός Γιάννης Ραχιώτης. Σας περιμένουμε λοιπόν τη Δευτέρα 13/1, ώρα 18:30, στην ΕΣΗΕΑ!

Εκδήλωση

Μετά την επίθεση στο Ιράν:
Ποιοι απειλούν την ειρήνη στη γειτονιά μας

Ομιλητές:

Λαμπρινή Θωμά
(δημοσιογράφος, The Press Project,
που μόλις επέστρεψε από την Τεχεράνη)

Βαγγέλης Πισσίας
(ομότιμος καθηγητής, Δρ Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων)

Γιάννης Ραχιώτης
(νομικός)

Ερρίκος Φινάλης
(υπεύθυνος διεθνών σελίδων του Δρόμου)

διοργάνωση

ΔΕΥΤΕΡΑ 13/1

ώρα 6:30 μ.μ.

ΕΣΗΕΑ, Ακαδημίας 20 (1ος όροφος)

θήθηκε από ένα ξέσπασμα παλιού καλού ρατσισμού των... πολιτισμικά ανώτερων λευκών ιμπεριαλιστών: «λυσσασμένο σκυλί», «ισλαμοφασίστας» κ.ο.κ. (πας μη συμμορφούμενος με την Δύση αποκαλείται πλέον έτσι, και δεν είναι ο πάντα αθυρόστομος Τραμπ που πρωτοστατεί σ' αυτό). Με αυτή την ενέργεια δηλώθηκε προς άπαντες ότι δεν υπάρχουν κανόνες και όρια, και διατρانώθηκε η απαλλαγή των... αυτοπροσδιορισμένα φιλελεύθερων ΗΠΑ από τους περιορισμούς του διεθνούς δικαίου. Ούτε ΟΗΕ υπάρχει και άλλα παρεμφερή κατάλοιπα μιας προηγούμενης εποχής, όπου οι επιλεκτικές δολοφονίες γίνονταν κατά προτίμηση ανώνυμα ή βαφτίζονταν «λάθος», «υπερβάλλον ζήλος» κ.λπ. (μόνο το Ισραήλ διεκδικούσε ευθαρσώς και βέβαια εκ του ασφαλούς την πατρότητα της πάγιας παραβίασης κάθε κανόνα...).

Ιρανική συσπείρωση και σημάδια προσωρινής εκτόνωσης

Όμως κάθε ενέργεια έχει συνέπειες, και φαίνεται ότι τα κομπιούτερ και οι δεξαμενές σκέψης των Δυτικών δεν τις υπολογίζουν πάντα σωστά. Η εκτέλεση του ικανού και λαοφιλούς στρατηγού γέννησε μια πρωτοφανή συσπείρωση των Ιρανών – τέτοια που «εξανάγκασε» την

ηγεσία τους να απαντήσει – ίσως πιο άμεσα και πιο δυναμικά απ' ό,τι αρχικά σχεδίαζε – εξαπολύοντας πυραυλική επίθεση εναντίον δύο στρατιωτικών βάσεων των ΗΠΑ στο Ιράκ. Από αυτήν την άποψη, ο γκανγκστερισμός της Ουάσιγκτον αποδείχθηκε λιγότερο πλήγμα και περισσότερο δώρο για το ιρανικό καθεστώς, σε μια στιγμή που αντιμετώπιζε αναταραχή στο εσωτερικό και πιέσεις σε όλη την έκταση του σιιτικού τόξου (Ιράκ, Συρία, Λίβανος).

Τώρα φαίνεται ότι ο πόλεμος επιστρέφει, προσωρινά τουλάχιστον, στο επικοινωνιακό επίπεδο. Οι μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες του αιματηρού μπραντε φερ είναι άγνωστες (είπαμε, οι σχεδιασμοί επί χάρτου δεν επιβεβαιώνονται πάντα), αλλά και οι δύο πλευρές καθιστούν σαφές ότι δεν θέλουν γενικευμένη σύγκρουση. Σε μια παρόμοια παραίνεση προβαίνουν και οι υπόλοιπες διεθνείς και περιφερειακές δυνάμεις (ακόμη κι από τους Δυτικούς, μόνο ο προβοκάτορας Νετανιάχου και ο Μητσοτάκης, αυτός αποκτώντας χωρίς κέρδος κέρατα, έσπευσαν να χειροκροτήσουν και να στηρίξουν την «τιμωρία»). Λειτουργούν δηλαδή ακόμη κάποιες δικλείδες ασφαλείας που αποτρέπουν ως τώρα το «αναπότρεπτο» μιας κλι-

μάκωσης – το ίδιο έγινε εξάλλου και στην βορειοκορεατική περίπτωση. Δικλείδες που οπωσδήποτε εμποδίζουν μέχρι στιγμής, παρόλο που επεκτείνεται το θέατρο των «επιχειρήσεων», ένα γενικό άρπαγμα με άμεση αντιπαράθεση των «μεγάλων».

Για την ώρα λοιπόν, αφού εκτοξεύτηκαν όσοι πύραυλοι «μπορούσαν» να εκτοξευτούν, τα παζάρια, οι αμοιβαίοι εκβιασμοί και πιέσεις (τελευταίο επεισόδιο η υπόθεση της πτώσης του ουκρανικού αεροσκάφους), οι ρητές και άρρητες εκεχειρίες επανέρχονται στο προσκήνιο.

Οι ίδιοι οι πρωταγωνιστές των τελευταίων εξελίξεων ανταλλάσσουν όχι μόνο απειλές αντεκδίκησης, αλλά και μηνύματα αποφυγής της κλιμάκωσης. Οι Ιρανοί κατανοούν ότι μια γενίκευση της σύγκρουσης μπορεί να τους ρίξει δεκαετίες πίσω, και οι Αμερικανοί ότι ναι μεν μπορούν να το κάνουν, αλλά αυτό θα μετατρέψει σε κόλαση – και για τους ίδιους – όλη τη Μέση Ανατολή. Αυτό που μένει είναι η εικόνα μιας Αμερικής σπασμωδικής και απρόθυμης (ή ανήμπορης;) να το πάει «μέχρι τέλους», και εκατομμυρίων Ιρανών να συνωστίζονται μέχρι τσαλαπατήματος για να καταστήσουν σαφές ότι δεν είναι συμμορφώσιμοι...

editorial

Δυσδιάκριτα όρια μεταξύ πολέμου και ειρήνης

Το 2020 δεν ξεκίνησε με καλούς καιρούς. Το θέατρο των πολεμικών αναμετρήσεων διευρύνεται και αγκαλιάζει ήδη μια πολύ εκτεταμένη περιοχή. Από την Κεντρική Ασία, διαπερνά τον Κόλπο, τη Μέση Ανατολή, τη ΝΑ Μεσόγειο και φτάνει ως τη Βόρειο Αφρική. Στην εμπόλεμη Συρία, προστέθηκε τώρα και η Λιβύη. Χώρες υπό αναδασμό με τη συμμετοχή πλείστων δυνάμεων. Ενώ με τη γκανγκστερική δολοφονία, σε ιρακινό έδαφος, του Ιρανού στρατηγού Σουλεϊμανί από τις ΗΠΑ (που μάλιστα καυχούνται για την πράξη τους), οι φλόγες του πολέμου μπορούν να επεκταθούν. Παράλληλα, με την ανάδυση μιας ισχυρής περιφερειακής δύναμης, της Τουρκίας, που δρα ως ταραξίας σε Αιγαίο και Κύπρο, αλλά και σε Συρία, Ιράκ, Λιβύη κι αλλού, δημιουργείται ένα εκρηκτικό πλαίσιο που μπορεί να βάλει πολλές χώρες σε πολεμική δίνη.

Στην περιοχή που περιγράψαμε (και στην οποία υπάρχουμε) βρίσκεται το νευραλγικό επίκεντρο όπου συνωστίζονται (εδώ κολλάει η λέξη) πολλές δυνάμεις, στρατοί, αγωγοί, κόμβοι και διαφορετικές στρατηγικές.

Η εποχή της γεωπολιτικής, αναπόφευκτα ήρθε μαζί με τη διασταύρωση και αντιπαράθεση διαφορετικών στρατηγικών τόξων. Αυτό όμως δεν συμπίπτει με την υπόθεση της ειρήνης, της κυριαρχίας χωρών, της αυτοδιάθεσης λαών και εθνών. Αντίθετα, φέρνει αναδασμούς περιοχών, ανατίναξη άλλων, κατάλυση της κυριαρχίας. Στις μεθόδους περιλαμβάνονται η καταπάτηση και επαναχάραξη συνόρων, η δημιουργία προτεκτοράτων, τα τελεσίγραφα, η προβοκάτσια και ο πόλεμος, υβριδικός και «κανονικός». Δυστυχώς δεν είμαστε αντιμέτωποι με μια νεοφιλελεύθερη πολιτική που φέρνει λιτότητα και απαξίωση της εργασίας στο εσωτερικό των χωρών προς όφελος του κεφαλαίου. Βρισκόμαστε πολύ πέρα από αυτό. Γεωπολιτική σημαίνει ανακατανομή ισχύος και χώρου με όλα τα μέσα. Η επίκληση του διεθνούς δικαίου έχει μια βάση, αλλά μπορεί να μη σημαίνει και πολλά όταν μιλάμε για τη Συρία, τη Λιβύη, ή ακόμα για την συμπεριφορά της Τουρκίας. Το Διεθνές Δίκαιο, έχει καταργηθεί με επίσημη βούλα και επιστρέφουμε σε εποχές προ της Κοινωνίας των Εθνών. Τα θέματα λύνονται δια των στρατών και των εσωτερικών δυνάμεων που στοιχίζονται γύρω από στρατούς και από 120ωρα ή 150ωρα εκεχειριών που αποφασίζουν διάφοροι εμπλεκόμενοι.

Για μια χώρα όπως η Ελλάδα, αναζητείται μια ρεαλιστική εξωτερική πολιτική που θα ξεκινά από το σημείο ότι όλοι – πλην ελάχιστων εξαιρέσεων – οι διεθνείς παίκτες ποντάρουν στη σχέση τους με την Τουρκία και δεν έχουν μεγάλο πρόβλημα να παραχωρηθούν πράγματα που ανήκουν στην Ελλάδα, αν αυτό ευνοήσει τις σχέσεις τους με την Άγκυρα. Δηλαδή, η Ελλάδα ως εργαλείο ή η κυριαρχία της ως «δωράκι» για την προώθηση μεγαλύτερων στρατηγικών επιδιώξεων των δυτικών (κι όχι μόνο) επιδιώξεων στην περιοχή. Δεν υπάρχει διέξοδος για την χώρα, χωρίς αντιμετώπιση και της γεωπολιτικής διάστασης. Εξαιρετικά δύσκολος στόχος μέσα σε πολύπλοκη συγκυρία, με έναν πολιτικό κόσμο ποτισμένο στον ραγιαδισμό, και τον λαϊκό παράγοντα σε σύγχυση και αποπροσανατολισμένο.

Καλώς ή κακώς, κάπως έτσι ξεκινά το 2020. Αλλά δεν είναι γραφτό ή μοιραίο απλά να παρακολουθούμε τα γεγονότα. Υπάρχει και η ενεργητική πολιτική στάση, αφύπνιση, συγκρότηση. Και αυτό είναι σπουδαίο για τον προσανατολισμό μας.

Καλή χρονιά, και το επόμενο Σάββατο όλοι στο περίπτερο για τον «Δρόμο»!

Φίλες και φίλοι του Δρόμου,

Σας ευχόμαστε καλή και δημιουργική χρονιά, με υγεία και αγωνιστικό φρόνημα, για να σταθούμε όρθιοι απέναντι σε κάθε δυσκολία!

Ξεκινάμε το 2020 αισιόδοξα επειδή, χάρη και στην πολύμορφη και απλόχερη βοήθεια εκατοντάδων από εσάς, από το επόμενο Σάββατο 18 Ιανουαρίου ο Δρόμος θα βρίσκεται ξανά στα περίπτερα.

Αναζητήστε, διαδώστε και στηρίξτε την εφημερίδα σας!

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2020

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

στα κεντρικά βιβλιοπωλεία το καινούργιο ημερολόγιο
από τις εκδόσεις **Α/συνεχεια**

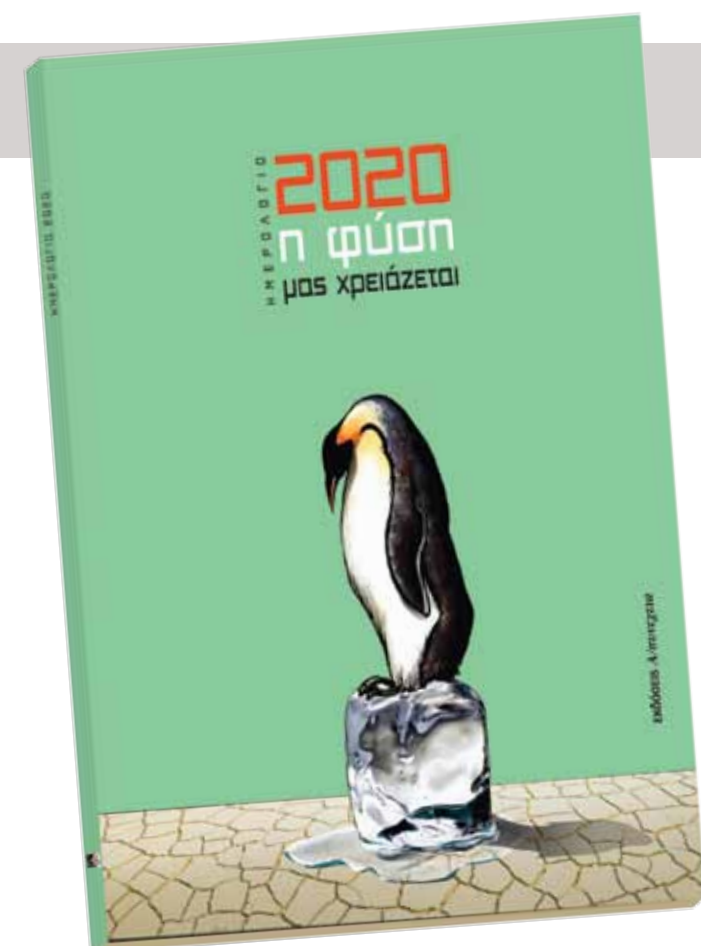
Το θέμα του: Η φύση μας χρειάζεται

Δεν σας λέμε περισσότερα. Αναζητήστε το. Ξεφυλλίστε το...

Για παραγγελίες:
τηλ: 210 384 5870
www.asynechia.gr
info@asynechia.gr

Α/συνεχεια

της Αριστεράς
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ρεθύμνου 11, 106 82 Αθήνα
Τηλ.: 210 3468282
Φαξ: 210 3468282
E-mail: info@edromos.gr
www.edromos.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΕΝΟΤΗΤΑ αστική μη
κερδοσκοπική εταιρία

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ρούντι Πινάλντι

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
Τάσος Βαρούνης, Στέλιος
Ελληνιάδης, Σταμάτης
Μαυροειδής, Ρούλα
Μουτσέλου, Βασίλης Ξυδιάς,
Σπύρος Παναγιώτου, Γιώργος
Παπαϊωάννου, Σοφία
Παπασυριδώνος, Μιχάλης Σιάχος,
Νίκος Ταυρής, Ερρίκος Φινιάλης

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Κώστας Ανδριανόπουλος,
Αντώνης Ανδρουλιδάκης

Λουκάς Αξελός, Απόστολος
Αποστολόπουλος, Κώστας
Βενιζέλος, Νίκος Γεωργιάδης,
Πάυλος Δερμενιάκης, Χριστίνα
Βαλεντίνια Θάνου, Στέργιος
Θεοδωρίδης, Γιώργος
Θεοδωρόπουλος, Ιριγένεια
Καλαντζή, Γιώργος Α. Λεονταρίτης,
Κώστας Λιβιεράτος, Γιώργος
Λιερός, Μαρία Μάρκου,
Δημήτρης Μόνος, Μανόλης
Μούστος, Ευτύχης Μπιτσάκης,
Μύρωνας Ξυδάκης, Δημήτρης

Ουλίας, Γιώργος Πατέλης,
Χρήστος Πραμανιώτης, Γιάννης
Ραχιώτης, Σωτήρης Ρούσσος,
Τριαντάφυλλος Σερμέτης, Λόλα
Σκαλτσά, Κώστας Στοφόρος, Φώτης
Τερζάκης, Γιώργος Τζαφέρης

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:
Κάρλο Φορμέντι (Ιταλία), Κατού
Αρκανάδα (Βολιβία), Σάλεμ Μπεν
Παχία (Τυνησία), Χάλεντ Μπαρκαάτ
(Παλαιστίνη), Μάρκο Σαντοπάντρε
(Ιταλία), Μουμιά Αμπού Τζαμάλ

(ΗΠΑ), Χοσέ Μαρία Σισόν (ILPS),
Ρικάρντο Φιέρο (Αργεντινή)

ΣΚΙΤΣΑ:
Βαγγέλης Παπαβασιλείου,
Πέτρος Ζερβός, John Αντόνιο
(Γιάννης Αντωνόπουλος), Latuff,
Vasco Gargalo

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ:
Δημήτρης Αρβανίτης

ΥΠΕΥΘ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ:
Νίκος Μάλλιαρης
Τηλ.: 6945804299
E-mail: malliaris@edromos.gr

Τάνια Μήτσιου
Τηλ.: 6976864058

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
Newspresshold
Γ. Τασσιόπουλος – Κ. Μπάρλας Ο.Ε.
Τηλ. 210 6620788-734

01 πολιτική

Στρουθοκαμηλικός ρεαλισμός

Η παντελής απουσία ελληνικής εξωτερικής πολιτικής

■ ΤΟΥ Ρούντι Ρινάλντι

Λέγεται ότι η στρουθοκάμηλος, το μεγαλύτερο πτηνό που υπάρχει αλλά δεν πετάει –αντίθετα, τρέχει πολύ και με μεγάλη ταχύτητα– όταν αντιμετωπίζει έναν κίνδυνο βυθίζει το κεφάλι στην άμμο και έτσι αποφεύγει το κακό... Αυτός είναι ο «στρουθοκαμηλισμός» που μεταφορικά κάνει την παρουσία του σε ποικίλες στάσεις ποικίλων υποκειμένων. Η πολιτική ηγεσία της χώρας ταύτιζε πάντα τα συμφέροντα των ελίτ που εκπροσωπεί με τα συμφέροντα των δυτικών μεγάλων δυνάμεων, και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό που έφτασε στο σημείο να μην έχει καμία συγκροτημένη εξωτερική πολιτική. Η φτερούγα μιας μεγάλης δύναμης ήταν κάθε φορά το ζητούμενο, και έτσι χάθηκαν ακόμα και τα απλά ανακλαστικά που θα μπορούσαν να φέρουν στοιχειώδη αποτελέσματα. Αυτό που βοά ως έλλειψη είναι η ύπαρξη και η άσκηση μιας πραγματικά ελληνικής ενεργητικής εξωτερικής πολιτικής, που στοιχειωδώς να υπερασπίζεται την εθνική και λαϊκή κυριαρχία στη χώρα. Αυτή η έλλειψη, σε μια περίοδο που η γεωπολιτική προχωρά σε διάφορους «αναδασμούς» σε μεγάλους χώρους, γίνεται ακόμα πιο έντονη και δι-αλυτική.

Οι δύο μεγάλοι προσανατολισμοί της ασκούμενης εξωτερικής πολιτικής

α) Πρόσδεση στις ΗΠΑ. Μπροστά στην εντεινόμενη κρίση της Ε.Ε., η εξωτερική πολιτική που άσκησε ο ΣΥΡΙΖΑ και συνεχίζει η Ν.Δ. είναι η πρόσδεση στην αμερικανική πολιτική και η παραχώρηση όσων ζητούν κάθε φορά οι ΗΠΑ. Ο Πάιατ έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο σε αυτόν τον προσανατολισμό, παρεμβαίνοντας προσωπικά σε πολλές από τις επιλογές που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια. Και επί ΣΥΡΙΖΑ και επί Ν.Δ. Σταθμοί της πρόσδεσης είναι: 1. Ταξίδι Τσίπρα και συνάντηση με Τραμπ (Οκτώβριος 2017), 2. Συμφωνία Πρεστών κατά αμερικανική παραγγελία (Ιούνιος 2018), 3. Στρατηγικός διάλογος ΗΠΑ-Ελλάδας (Δεκέμβρης 2018 μεταξύ Πομπέο και Κατρούγκαλου), 4. Β' γύρος στρατηγικού διαλόγου ΗΠΑ-Ελλάδας (Οκτώβριος 2019 μεταξύ Πομπέο και Δένδια), 5. Ταξίδι Μητσοτάκη και συνάντηση με Τραμπ (Ιανουάριος 2020). Οι φιλοφρονήσεις και ιδιαίτερα το «γλείψιμο» στο οποίο επιδίδονται οι δικοί μας σε όλες τις συναντήσεις θυμίζει τα πρώτα μετεμφυλιακά χρόνια, τα χρόνια της άμεσης αμερικανοκρατίας στην Ελλάδα. Από τον εναγκαλισμό με τις ΗΠΑ έχει προκύψει διεύρυνση των ελληνικών στρατιωτικών παραγγελιών από τις αμερικάνικες φέρμες και αύξηση της αμε-

ρικανικής στρατιωτικής παρουσίας στην Ελλάδα (Σούδα, Στεφανοβίκειο, Αλεξανδρούπολη, Άκτιο, Σύρος κ.λπ.). Από το «his master's voice», έχουμε φθάσει στο «πιστό σκυλί-σύμμαχο» των ΗΠΑ, που ίσως βραβευτεί για τις υπηρεσίες του όπως έκανε ο Αμερικανός πρόεδρος στον σκύλο που εντόπισε και αναγνώρισε τον Μπαγκντάντι πριν εκτελεστεί «σαν σκυλί» κατά τα λόγια του εκπρόσωπου του Ελεύθερου Κόσμου, Ντόναλντ Τραμπ, που «όλα τα σφάζει και όλα τα μαχαιρώνει»...

Το σημερινό «τσάμικο» του Τσίπρα, που καλεί να μην υπογραφεί η συμφωνία με τις ΗΠΑ, είναι απλώς δείγμα του πιο χυδαίου πολιτικαντισμού...

β) Συνδιαλλαγή και καλόπιασμα Τουρκίας. Σε τέτοιο βαθμό που η Τουρκία μπορεί να πάρει μεγάλο μέρος όσων διεκδικεί χωρίς «να γίνει πολλή φασαρία». Σε όλα τα μέτωπα – Κύπρο, Αιγαίο, Θράκη, αγωγοί, θάλασσες και νησιά. Οι παρεμβάσεις Σημίτη, οι δηλώσεις Κατρούγκαλου και Κοτζιά για δικαιώματα της Τουρκίας και ανάγκη συνεκμετάλλευσης, ο «διάλογος» και τα «μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης», και

τώρα ο δρόμος προς τη Χάγη, στον οποίο ευθυγραμμίζονται όλοι, είναι δείκτες ενός εθελοντικού αυτοχειριασμού που νομιμοποιεί τον τουρκικό αναθεωρητισμό. Στην ουσία βρισκόμαστε μπροστά σε μια διαδικασία φινλανδοποίησης της χώρας υπό τον φόβο του γείτονα. Και τώρα εκλιπαρούμε τις ΗΠΑ να παίξουν ρόλο στην αποκλιμάκωση της έντασης ανάμεσα στις δύο χώρες...

Σε αυτήν τη φάση βέβαια υπάρχουν και τα ταξίδια και οι τριγωνικές ή τετράγωνες σχέσεις. Όπως στην περίοδο των μνημονίων είχαμε τα τηλεφωνήματα, τώρα έχουμε τα ταξίδια στις όμορες χώρες και στην προσπάθεια να υπάρξουν κάποιες επισφαλείς συνεργασίες.

Αυτό φαίνεται και με το Ισραήλ και με την Αίγυπτο, που δεν πάνε πέρα από κάποιο σημείο. Και είναι τόση η ανυπαρξία ελληνικής εξωτερικής πολιτικής που ούτε μια σταθερή και ουσιαστική συνεργασία δεν μπορεί να στηθεί με την Κυπριακή Δημοκρατία – η οποία βρίσκεται, στην κυριολεξία, στο στόμα του λύκου και έχει κυκλωθεί από τα γεωτρύπανα και τα πολεμικά πλοία της Τουρκίας.

Καμαρώστε Συριζοπαρέα

Αντώνης Λιάκος: «Φοβάμαι ότι η σημερινή μέρα της υπογραφής του αγωγού EastMed θα αποδειχθεί μοιραία. Πρέπει να απευχηθούμε την πραγματοποίησή του. Με την συμφωνία των πολιτικών δυνάμεων στην υλοποίησή του, ακούγεται ως αιρετική και περιθωριακή φωνή κάθε αντίθετη άποψη, που λέει ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί η Τουρκία από τα όποια κοιτάσματα της Ανατολικής Μεσογείου, ότι είναι έωλη και τυχοδιωκτική η συμμαχία Ελλάδας-Κύπρου (που έχει ιδιαίτερες ευθύνες)-Ισραήλ και Αιγύπτου, και ότι μπλέκουμε σε διαμάχες που η Ελλάδα δεν μπορεί να ελέγξει. Επιτρέψτε μου, αλλά τη θεωρώ πολιτική αυτοχειριασμού. Ελλάδα και Τουρκία, και από τη γεωγραφία και από την ιστορία, είναι καταδικασμένες να ζουν μαζί, να διαπραγματεύονται, να λύνουν τις διαφορές τους και να συνεργάζονται. Όχι να βγάζει η μία τα μάτια της άλλης. Οπότε το έκαναν το πλήρωσαν ακριβά εκατέρωθεν». Και η απάντηση του Παύλου Πολάκη: «Επειδή κάποιοι νόμιζαν πως τους ενόχλησε η τοποθέτησή μου για τον Σημίτη ειδικώς... Το πράγμα είναι πολύ βαθύτερο! Και ναι, διαφωνούμε και θα διαφωνούμε! Η συμφωνία που υπεγράφη σήμερα (και είναι έργο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ και του Αλέξη προσωπικά) είναι κίνηση διαφύλαξης των εθνικών μας συμφερόντων και ανάπτυξης της χώρας που αφήνει εκτός την Τουρκία και τους σχεδιασμούς της Γερμανίας που μας "φόρεσε" 9 χρόνια μνημόνια! Όποιος δεν το καταλαβαίνει, ή η ανάλυσή του πάσχει, ή ηθελημένα (ή άθελα για να μη γίνω πολύ σκληρός ακόμα) εξυπηρετεί μια λογική που μπορεί το 2003 να είχε μια βάση, αλλά τώρα στερεφτεί πλήρως! και ο νωός νοεϊτώ».

Ποιος από τους δύο βλέπει πιο μακριά;

Στρουθοκάμηλοι, σκύλοι και λύκοι (γκρίζοι)

Μιλήσαμε για αρκετά είδη του ζωικού βασιλείου. Ας δούμε πώς σκέφτεται ο νυν υπουργός Εξωτερικών, για να φανεί καθαρά ότι δεν έχουμε ελληνική εξωτερική πολιτική: «Ελλάδα και ΗΠΑ έχουμε τον ίδιο στρατηγικό στόχο, που είναι η ασφάλεια και η σταθερότητα στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Αυτό επιβεβαιώθηκε και από τη στάση των ΗΠΑ έναντι των προκλητικών ενεργειών της Τουρκίας, συμπεριλαμβανομένου του μνημονίου για την οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών που υπέγραψε η Τουρκία με την Τρίπολη. [...] Η καταδίκη των τουρκικών ενεργειών είναι ομόθυμη και ανεπιφύλακτη από όλους τους συμμάχους και εταίρους μας, και αυτό είναι το πιο ισχυρό διπλωματικό μας όπλο» (συνέντευξη Ν. Δένδια στη *Real News*, 22/12/2019).

Και αλλού: «Όπως είπε και ο πρωθυπουργός Κ. Μητσοτάκης, δυσκολίες με την Τουρκία υπήρχαν, υπάρχουν και θα υπάρχουν. Θα πρέπει η κατάσταση να αποκλιμακωθεί και η εξακολούθηση των επαφών για τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Συνεπώς, δεν ανησυχούμε» (συνέντευξη Ν. Δένδια, στα *Παραπολιτικά* – 7/12/2019)

Όσα αναφέρει ο Ν. Δένδιας βρίσκονται στη σφαίρα ίσως της επιθυμίας του, αλλά όχι της πραγματικότητας. Η Τουρκία δεν έχει καταδικαστεί. Αντίθετα, έχει πάρει πράσινο φως για πολλές ενέργειές της. Δεύτερον, δεν της έχουν επιβληθεί κυρώσεις. Τρίτο, όλοι είναι αναγκασμένοι να έρθουν σε κάποιου είδους συμφωνία μαζί της. Οι ΗΠΑ και η Ελλάδα δεν έχουν ίδιο στρατηγικό στόχο στην περιοχή. Ούτε αποτελεί ενεργητική πολιτική η συνέχιση του «διαλόγου» με την Τουρκία όταν αυτή προβαίνει σε επιθετικές ενέργειες και χρησιμοποιεί μια ντροπιστική φρασεολογία ενάντια στην Ελλάδα. Τι μένει; Παραμερίζουμε προς το παρόν τον στόχο της «ευρωπαϊκής πορείας» της Τουρκίας και θέτουμε ως στρατηγικό στόχο τη Χάγη, κάποτε και με όποια ατζέντα. Μέχρι τότε εκλιπαρούμε τις ΗΠΑ για κάποια πρωτοβουλία ώστε να «δώσουμε λίγα». Ετοιμάζουμε τα πνεύματα ότι πρέπει «κάτι να δώσουμε» στον αγριεμένο γείτονα. Στο μεταξύ το «παίζουμε» ψύχραιμοι και νηφάλιοι.

Ο εθνικισμός της «σκληρής» πτέρυγας της Δεξιάς (π.χ. Βορίδης, Άδωνις, Σαμαράς κ.λπ.) διοχετεύεται προς ανέξοδους ρατσισμούς. Μάλλον «βαράνε προσοχές» στις ΗΠΑ και στη γραμμή της συνεκμετάλλευσης, ενώ ο ευαίσθητος, λίγο καιρό πριν, Κώστας Καραμανλής φαίνεται να έχει πέσει σε μεγάλη περισυλλογή...

EastMed: Ένας αμφιλεγόμενος αγωγός με τελικό προορισμό τη Χάγη

Η υπογραφή της προκαταρκτικής διακρατικής συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ για τον αγωγό EastMed έγινε δεκτή με τυμπανοκρουσίες, όπως άλλωστε αναμενόταν, από τον επίσημο πολιτικό κόσμο και τα ΜΜΕ που τον στηρίζουν. Η επίσημη κυβερνητική ρητορική εστίασε στην ανάδειξη της χώρας σε πρωταγωνιστή μιας διακρατικής συνεργασίας που εξασφαλίζει την ειρήνη και την ευημερία στην περιοχή. Όχι τυχαία, και οι τρεις ηγέτες των συνεργαζόμενων χωρών έσπευσαν να δηλώσουν ότι η συμφωνία αυτή δεν αποκλείει καμιά χώρα που μελλοντικά θα επιθυμούσε να ενταχθεί στο σχέδιο EastMed. Η αναφορά δεν αφορούσε βέβαια ούτε την εκκωφαντικά σιωπούσα Αίγυπτο, μέλος ενός άλλου τριμερούς άξονα συνεργασίας (Ελλάδα – Κύπρος – Αίγυπτος) ούτε την Ιταλία που δείχνει «συγκρατημένο» ενδιαφέρον για τον αγωγό, αναμένοντας να δει την κατάληξη των γεωπολιτικών αναστατώσεων στην Μ. Ανατολή αλλά και την τελική διευθέτηση της εσωτερικής της πολιτικής κρίσης. Η ταυτόχρονη και εμφατική αναφορά για διεύρυνση της συνεργασίας των Μητσοτάκη, Νετανιάχου και Αναστασιάδη αφορούσε την Τουρκία που απειλεί με κάθε επισημότητα να τορπιλίσει κυριολεκτικά τη συμφωνία θεωρώντας ότι η Μεσόγειος είναι «οθωμανική λίμνη» αποκλειστικής της κυριαρχίας. [...]

Ένας πολλαπλά αμφιλεγόμενος αγωγός

Το σχέδιο κατασκευής του αγωγού EastMed παρουσιάζει σημαντικές αντιφάσεις που είναι γνωστές σε όλους καθώς συζητείται εδώ και πολύ καιρό. Αυτή τη στιγμή μοναδικός ενδιαφερόμενος είναι το Ισραήλ που αποτελεί και τον μοναδικό παραγωγό φυσικού αερίου, κλεμμένο βέβαια από τον παλαιστινιακό λαό, που αναζητεί αγορές για να διατεθεί. Το γεγονός αυτό δικαιολογεί βέβαια το ενδιαφέρον του Νετανιάχου να συμμετάσχει σε μια μη δεσμευτική, ως προς τις λεπτομέρειες και την τελική όδευση, συνεργασία. Η οικονομική βιωσιμότητα και άρα η χρηματοδότηση του έργου θα εξαρτηθεί από την ποσότητα του φυσικού αερίου που θα βρεθεί στην Κύπρο, αν η Τουρκία επιτρέψει την απρόσκοπτη διεξαγωγή των ερευνών και των γεωτρήσεων. Θα εξαρτηθεί, ακόμα, από το αν βρεθεί και πόσο φυσικό αέριο στην Ν.Α. Κρήτη με τους ίδιους περιορισμούς, την επιθετικότητα δηλαδή του τουρκικού παράγοντα. Σε αυτούς τους περιορισμούς οφείλουμε να προσθέσουμε τον χρόνο που θα απαιτηθεί για τη μελέτη των τεχνικών

προδιαγραφών του έργου και πολύ περισσότερο για τη διερεύνηση των τεχνικών δυνατοτήτων ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα που απορρέουν από το μήκος του αγωγού (περίπου 2.000 χιλιόμετρα) και τις υψηλές πιέσεις από τα μεγάλα βάθη από τα οποία πρέπει να διέλθει ο αγωγός. Οι τεχνικές δυσκολίες επηρεάζουν, όπως είναι λογικό, το κόστος του έργου και το καθιστούν βιώσιμο ή μη με βάση τις τιμές του φυσικού αερίου στις διεθνείς αγορές. Αυτά είναι σε όλους γνωστά. Για την αντιμετώπιση και αξιολόγηση των τεχνικών προβλημάτων θα απαιτηθεί σημαντικός χρόνος που αναμφισβήτητα θα αξιοποιηθεί, από πολυεθνικές και ισχυρές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, για την «εξομάλυνση» των σημερινών αναταραχών. Οι τελευταίες, είναι πιο σημαντικές. Όχι τυχαία, με αξιοπρόσεκτη ομοφωνία, τόσο οι ΗΠΑ, «ένθερος» υποστηρικτής του σχεδίου, όσο και η Ε.Ε. από τη μία πλευρά και οι πολυεθνικές Exxon-Mobil, Total από την άλλη διακηρύσσουν με έμφαση ότι ένα οικονομικό πρότζεκτ απαιτεί ήπιο κλίμα για να ολοκληρωθεί. Πίσω βέβαια από τη θέση αυτή κρύβεται η πρόθεση τους να ικανοποιηθούν οι βλέψεις της Άγκυρας καθώς από αυτές δεν κινδυνεύουν τα δικά τους συμφέροντα. Αν συνέβαινε το τελευταίο θα είχαν βέβαια άλλη συμπεριφορά και στάση.

Η γεωπολιτική θα καθορίσει τις εξελίξεις

Οι οικονομικοί και τεχνικοί περιορισμοί αξιολογούνται προσεκτικά από κράτη και πολυεθνικές. Όχι τυχαία, ο ίδιος ο Νετανιάχου, κατά την υπογραφή της συμφωνίας, άφησε υπονοούμενα για την τελική κατάληξη του σχεδίου. Η πρόταση της Τουρκίας,

να περάσει δηλαδή ο αγωγός από τα εδάφη της, μοιάζει οικονομικά πιο ρεαλιστικός. Προσक्रούει όμως στις υπόρρητες αντιρρήσεις ΗΠΑ και Ε.Ε. για ανεξέλεγκτη ενδυνάμωση της χώρας. Γίνεται έτσι φανερό ότι το στρατηγικό σχέδιο διαφοροποίησης των πηγών ενεργειακής τροφοδοσίας της Ευρώπης και απεξάρτησης από το ρωσικό φυσικό αέριο εμπλέκεται άρρηκτα με την πρόθεση συγκράτησης της Τουρκίας στη δυτική συμμαχία και καθίσταται έτσι περίπλοκο. Η τελική διευθέτηση παραμένει ασαφής και απρόβλεπτη αν δεν υπάρξει μια γενικότερη συμφωνία απευθείας μεταξύ ΗΠΑ-Ρωσίας. Κάτι τέτοιο, προς το παρόν τουλάχιστον, δεν είναι ορατό. Το ότι έχει υπάρξει όμως στο παρελθόν μια τέτοια συμφωνία, έστω και ετεροβαρής, δεν την καθιστά και αδύνατη.

Τελικός προορισμός η Χάγη

Ο επίσημος πολιτικός κόσμος, με απόλυτη σύμπτωση θέσεων Ν.Δ. και ΣΥΡΙΖΑ, αντιμετωπίζει το γεωπολιτικό δίλημμα και την αναταραχή με την εμβάθυνση του δόγματος «ανήκομεν στη Δύση». Προβάλλει τη χώρα ως τον μοναδικό και σίγουρο σύμμαχο των ΗΠΑ, πρόθυμο να εμπλακεί και να αποδεχθεί κάθε σχεδιασμό που απορρέει από τα αμερικανικά συμφέροντα στην περιοχή. Αρνείται να αντιληφθεί ότι αυτή η στάση εμπλέκει τη χώρα σε μια αντιπαράθεση ΗΠΑ-Ρωσίας και την καθιστά στόχο μιας πιθανής σύγκρουσης που την υπερβαίνει κατά πολύ. Ταυτόχρονα, αρνείται να κατανοήσει ότι η υπερβολική προθυμία καθιστά την Ελλάδα στα μάτια της Δύσης ως χώρα πρόθυμη να αποδεχθεί κάθε συμβιβασμό σε βάρος της και άρα την αφήνει απόλυτα εκτεθειμένη απέναντι στον τουρκικό επεκτατισμό.

Στο προκείμενο, η επίσημη Ελλάδα παρουσιάζει τη συμφωνία για τον EastMed ως αναβάθμιση της διπλωματικής πίεσης και βελτίωση των όρων ώστε να επιτευχθεί μια αμοιβαία επωφελής συνεργασία με την Τουρκία για τη συνεκμετάλλευση των φυσικών πόρων της Αν. Μεσογείου. Παριστάνοντας μάλιστα την «ώριμη δύναμη», είναι πρόθυμη να αποδεχθεί και αρκετές από τις θέσεις της Άγκυρας (μήκος ακτογραμμής δικαιώματα σε Αιγαίο κ.λπ.) με τη μόνιμη και για τα προσχήματα επωδό περί σεβασμού του Διεθνούς Δικαίου. Θα ήταν ίσως έτσι, αν η Άγκυρα επιδίωκε και αυτή αποκλειστικά και μόνο μια οικονομική συμφωνία για την περιοχή. Η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Η Άγκυρα αμφισβητεί τη Συνθήκη της Λοζάνης και επίσημα διεκδικεί την επαναχάραξη των συνόρων σε Μ. Ανατολή και Αιγαίο-Θράκη. [...]

Αποτελεί κατά συνέπεια ψευδαίσθηση, η αντίληψη ότι ζητούμενο παραμένει μια αμοιβαία επωφελής συνεργασία συνεκμετάλλευσης. Η Τουρκία διεκδικεί, με την απειλή χρήσης βίας, εδάφη, αέρα και θάλασσα. Και δείχνει αποφασισμένη να πετύχει τους στόχους της, εκβιάζοντας με τη γεωπολιτική της θέση και δύναμη. Η συμφωνία για τον EastMed δεν αποτρέπει αυτούς τους σχεδιασμούς. Δεν υπάρχει καμιά δέσμευση των συνεργαζόμενων πλευρών για κοινή στάση έναντι των ορατών βλέψεων για ανατροπή των συνόρων και άρα της ειρήνης στην περιοχή. Το Ισραήλ μάλιστα δεν κρύβεται ούτε για τα προσχήματα. Φροντίζει να ξεκαθαρίσει ότι δεν επιθυμεί αύξηση των εντάσεων με την Τουρκία. Τίποτα από αυτά δεν αγνοεί ο επίσημος πολιτικός κόσμος. Τα γνωρίζει και τα συνυπολογίζει, παρά τις αυτάρεσκες βεβαιότητες...

Έτσι, οι πολύμορφες περιπλοκές του σχεδίου EastMed, σχεδιασμένα ή όχι, έρχονται να προστεθούν σε όλα εκείνα που πιέζουν ασφυκτικά την Ελλάδα σε έναν «επώδυνο συμβιβασμό» με τίμημα παραχωρήσεις σε αυτήν την ίδια την εδαφική ακεραιότητα και κυριαρχία της χώρας. Η διακρατική συμφωνία, από σημερινό «πλεονέκτημα» εύκολα μπορεί να μετατραπεί σε εργαλείο διεθνών πιέσεων που θα οδηγήσει υποχρεωτικά στη Χάγη, ως μοναδικό τρόπο επίλυσης των τουρκικών βλέψεων επί της κυριαρχίας της χώρας.

Όχι τυχαία, οι «λαγοί» αυτής της επιλογής έχουν ήδη ξαμοληθεί να προετοιμάσουν το έδαφος...

(*) Ολόκληρο το άρθρο δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του Δρόμου στις 6/1/2020

Διπλωματία τετελεσμένων και ισχύος από την Άγκυρα

Παρακλήσεις και προετοιμασία όρων συνδιαλλαγής από την Αθήνα

Η ελληνική διπλωματία εφησυχάζει με την αυτάρεσκη βεβαιότητα ότι αποτελεί «στρατηγικό εταίρο» και «χώρα πρώτης γραμμής» στην εξυπηρέτηση των αμερικανικών και νατοϊκών βλέψεων στα Βαλκάνια και την Ν.Α. Μεσόγειο. Η βεβαιότητα απορρέει από την ανάδειξη σε κεντρικό δόγμα της εξωτερικής της πολιτικής την άνευ όρων παράδοση της χώρας στις επιδιώξεις της Ουάσινγκτον.

Με την ίδια αυταρέσκεια δηλώνει ότι η Άγκυρα παραμένει «απομονωμένη» διεθνώς και οι προκλήσεις της συναντούν τείχη από την διεθνή κοινότητα.

Η αξία αυτής, της κοινής για Ν.Δ. και ΣΥΡΙΖΑ, πολιτικής και των αντίστοιχων εκτιμήσεων διαψεύστηκαν σε πολλές περιπτώσεις. Πιο εμφατική διάψευση όμως ήταν η φανερή αδιαφορία και υποτίμηση που επεφύλαξε ο Αμερικάνος πρόεδρος Ντ. Τραμπ στον Έλληνα πρωθυπουργό Κ. Μητσοτάκη, (δείτε σελίδα 5) και η αναφορά ότι για τα θέματα της Λιβύης οι ΗΠΑ συζητούν με την Τουρκία, κατά την πρόσφατη συνάντησή τους.

Θα είχε, ίσως, μικρή σημασία η προεδρική συμπεριφορά αν συνολικά η «αντεπίθεση» της ελληνικής διπλωματίας, μετά την υπογραφή των μνημονίων συνεργασίας μεταξύ Τουρκίας-Λιβύης, δεν είχε να επιδείξει τίποτα περισσότερο από αόριστες καταγγελίες της τουρκικής προκλητικότητας αλλά κανένα πρακτικό, διπλωματικό ή άλλο μέσο, αποτροπής της.

Η προκαταρκτική υπογραφή του East Med, μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ παραπέμπει στο μέλλον κρίσιμες συνιστώσες του εγχειρήματος, όπως η τελική όδευση του αγωγού και η προστασία του, παρά τις κατηγορηματικές και επίσημες διαβεβαιώσεις της Άγκυρας ότι δεν θα επιτρέψει ποτέ την κατασκευή του. Αντίθετα τόσο το Ισραήλ όσο και οι πολυεθνικές που έχουν ήδη συμβόλαια διερεύνησης και εκμετάλλευσης των κυπριακών αποθεμάτων σε φυσικό αέριο έχουν καταστήσει σαφές ότι δεν επιθυμούν σύγκρουση με την Τουρκία, δεν ενδιαφέρονται για το αν έχουν νομική βάση τα επιχειρήματα της Άγκυρας και επιθυμούν επίλυση των διαφορών με «δι-άλογο και μοιρασιά» για να προχωρήσει ανεμπόδια το έργο.

Το ίδιο, χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα, πραγματοποιήθηκε η πενταμερής σύνοδος Ελλάδας, Κύπρου, Αιγύπτου, Γαλλίας και Ιταλίας σε θέση παρατηρητή, σχετικά με την συμφωνίες Τουρκίας-Λιβύης. Στα συμπεράσματα της συνόδου γίνεται λό-

γος για «παράνομη συμφωνία» που δεν αναγνωρίζεται ούτε «δημιουργεί νομικά αποτελέσματα». Δεν υπάρχει όμως στο κοινό ανακοινωθέν ούτε μια ενέργεια, για παράδειγμα προσφυγή στο Συμβούλιο Ασφάλειας του ΟΗΕ (η Γαλλία είναι μόνιμο μέλος) ή ακόμα και στην Ε.Ε. (τέσσερα μέλη της Ε.Ε. πήραν μέρος στην σύσκεψη), ικανή να δημιουργήσει εμπόδια, αν όχι να ανατρέψει, την εμπρηστική πολιτική της Άγκυρας.

Δεν είναι δύσκολη η ερμηνεία της αναποτελεσματικότητας της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Νέοι και παλαιοί σύμμαχοι της χώρας γνωρίζουν ότι η Ελλάδα δεν είναι σε θέση ούτε σχεδιάζει να αντιμετωπίσει με ενεργητικότητα τις απειλές κατά την ίδια της υπόστασής της. Όλο και πιο εμφανώς το πολιτικό της προσωπικό αναδεικνύει την ανάγκη «επώδυνων συμβιβασμών» ανοίγοντας διάπλατα δρόμους αποδοχής των τετελεσμένων που σχεδιασμένα επιβάλλει η Άγκυρα. Καμιά χώρα δεν πρόκειται να δείξει προθυμία εμπλοκής σε μια ουσιαστική αντιπαράθεση στο βαθμό που δεν δείχνει αυτή την πρόθεση η ίδια η χώρα που απειλείται ευθέως.

Έτσι, οι ΗΠΑ ανέξοδα πήραν μια λεόντειο αμυντική συμφωνία και το Ισραήλ και η Αίγυπτος αξιοποιούν την απελπισία Ελλάδας και Κύπρου να επιδείξει έργο προωθώντας τα δικά τους συμφέροντα στην περιοχή. Οι

αντιρρήσεις του Καΐρου στην ανακήρυξη ΑΟΖ με την Ελλάδα είναι η ορατή πλευρά ασαφειών και πιθανών ρηγμάτων στη συμμαχία των δύο χωρών.

Η Άγκυρα ενεργός παράγοντας σε Μ. Ανατολή και Αν. Μεσόγειο.

Αντίθετα, η δήθεν απομονωμένη Άγκυρα, αναδεικνύεται σε βασικό διαμορφωτή των εξελίξεων σε Μέση Ανατολή και Ν.Α. Μεσόγειο. Την ίδια στιγμή που, παρά τις αποφάσεις του ΟΗΕ και τις επιφυλάξεις της «διεθνούς κοινότητας», εμπλέκεται ενεργά με αποστολή στρατιωτικών δυνάμεων στην κρίση της Λιβύης επιχειρεί να προβληθεί ως «παράγοντας ειρήνης» στην κρίση μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν, πεδίο κρίσιμου ενδιαφέροντος της αμερικανικής πολιτικής. Διατηρώντας μια άκρως διπλωματική γλώσσα για την δολοφονία του Ιρανού στρατηγού Σουλεϊμάνι, για να μην δυσανεσθηθεί ο Αμερικάνος πρόεδρος Τραμπ, και καταδικάζοντας ταυτόχρονα τα ιρανικά αντίποινα σε βάρος στρατιωτικών βάσεων στο Ιράκ συνυπογράφει με τη Ρωσία πρωτοβουλία εκτόνωσης της κρίσης στη Μ. Ανατολή. Ο Ερντογάν αντιλαμβάνεται ως προτερράτης της ειρήνης.

Την ίδια στιγμή εγκαινιάζει με τον Ρώσο πρόεδρο Πούτιν τον αγωγό Turk Stream

ικανό να καλύψει σημαντικό μέρος των ενεργειακών αναγκών της χώρας αλλά και να μεταφέρει σημαντικές ποσότητες ρωσικού φυσικού αερίου στην Ευρώπη. Η σκανδαλώδης αγνόηση της αμερικανικής στρατηγικής για περιορισμό της τροφοδοσίας της Ευρώπης με ρωσικό αέριο αφήνει ανενόχλητο τον Ερντογάν και δεν υποβαθμίζει το ρόλο της Τουρκίας για τη δυτική συμφωνία.

Πιθανώς μελλοντικά να υποστηριχθεί και η όδευση του East Med από τουρκικά εδάφη ώστε να εξισορροπιστεί η ρωσική επιρροή στην Τουρκία.

Την ίδια στιγμή ο Τούρκος πρόεδρος αξιοποιεί την παρουσία του Ρώσου προέδρου στην Κωνσταντινούπολη για τα εγκαίνια του αγωγού για δύο ακόμα προκλήσεις. Με τρόπο εμφατικό δηλώνει ότι δεν θα επιτρέψει την πρόοδο κανενός ενεργειακού σχεδιασμού στη Ν.Α. Μεσόγειο χωρίς πρωταγωνιστικό ρόλο της Τουρκίας ξεκαθαρίζοντας ότι είναι πρόθυμος να συζητήσει τις τουρκικές αξιώσεις με όλους όχι όμως την Κυπριακή Δημοκρατία, την υπόσταση της οποίας αμφισβητεί. Η σιωπή του Ρώσου προέδρου σε αυτή την αναφορά είναι ενδεικτική των «επιτυχιών» της ελληνικής διπλωματίας. Ταυτόχρονα, στην ίδια συνάντηση, ο Ερντογάν ανακοινώνει κοινή πρωτοβουλία με τον Πούτιν για κατάπαυση του πυρός και εκχειρία στη Λιβύη από τις 12 Γενάρη.

Η ανακοίνωση αυτή συμπίπτει με την έξαρση της μεταφοράς φιλοτουρκικών παραστρατιωτικών δυνάμεων αλλά και Τούρκων στρατιωτικών στη Λιβύη στο πλευρό του καταρρέοντος Σάρατζ. Το εντυπωσιακό βέβαια είναι ότι η κοινή πρωτοβουλία Τουρκίας-Ρωσίας για την Λιβύη ανακοινώνεται όταν είναι γνωστό ότι ρωσικές παραστρατιωτικές δυνάμεις παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση του στρατηγού Χαφτάρ, αντίπαλου του Σάρατζ.

Η Τουρκία όχι μόνο δεν είναι διπλωματικά απομονωμένη αλλά αναγορεύεται σε βασικό διαμορφωτή των εξελίξεων σε όλο το διακεκαυμένο μέτωπο από την Τυνησία και τη Λιβύη μέχρι τη Συρία και το Ιράν. Το σημαντικότερο είναι ότι πολιτεύεται με τη δική της ατζέντα προωθώντας αποκλειστικά τα συμφέροντά της σε ολόκληρη την περιοχή.

Βγάζει έτσι τη «γλώσσα» στις χώρες που για εσωτερική κατανάλωση προβάλλουν τους μύθους της «πρώτης γραμμής». Και δυστυχώς αυτό δεν είναι το χειρότερο...

Μια στρατηγική σήμερα θα είχε νόημα αν καταπολεμούσε την «ουδετερότητα» όλων απέναντι στον τούρκικο επεκτατισμό και αν πρόβαλλε την αδελφοποίηση Ελλάδας-Κύπρου απέναντι στις νέες οριοθετήσεις και τις εξελισσόμενες απειλές. Αυτά όμως χρειάζονται μια συνολικά διαφορετική πολιτική από εκείνη που ακολουθούν μέχρι τώρα οι ελίτ της χώρας

01 **πολιτική**

Το στρατηγικό αδιέξοδο που οδηγεί σε εθνική κρίση

■ ΤΟΥ ΡΟΥΝΤΙ ΠΙΝΑΛΝΤΙ

Κάθε μέρα και βδομάδα που περνά, καθίσταται όλο και πιο φανερό πως υπάρχει σοβαρή απειλή από τον τουρκικό επεκτατισμό. Κλιμακώνεται η αγωνία αν θα συμβεί «ατύχημα» (τώρα το λένε και «στραβή»), αν θα γίνει ή όχι πόλεμος με την Τουρκία. Από καιρό έχουν καταρρεύσει οι μύθοι ότι ο Ερντογάν είναι εξασθενημένος, ότι απειλεί λεκτικά απλώς γιατί έχει μεγάλες εσωτερικές δυσκολίες, ότι είναι εντελώς απομονωμένος διεθνώς. Ακόμα όμως και στην πρόσφατη προεκλογική περίοδο, το ζήτημα αυτό απουσίαζε εντελώς από τις ατζέντες των κομμάτων, τα οποία τσακώνονταν μόνο για το ποιος μπορεί να προσφέρει μια καλύτερη διαχειριστική πολιτική. Και μάλιστα, μέχρι εντελώς πρόσφατα, κυριαρχούσε η θεωρία ότι η Ελλάδα έχει μετατραπεί σε «χώρα πρώτης γραμμής» για τα συμφέροντα των ΗΠΑ στην περιοχή, αλλά και επαναλαμβανόταν στερεοτυπικά –εν είδει προσευχής– ότι τα σύνορα της χώρας είναι και σύνορα της Ε.Ε. Τίποτα από αυτά δεν αποτέλεσε φράγμα ανάσχεσης της τουρκικής επιθετικότητας. Η συμφωνία Τουρκίας-Λιβύης αποτέλεσε ένα σοκ, και δικαιολογημένα. Γιατί επιχειρεί να δημιουργήσει τετελεσμένα τέτοια που μόνο μια πολεμική σύγκρουση μπο-

ρούσε να προκαλέσει. (βλ. «Μπροστά σε μια εθνική κρίση», *Δρόμος*, φύλλο 478). Τώρα, η πολιτική ηγεσία βρίσκεται προ δύο μεγάλων προβλημάτων: Πώς να ακυρώσει όσα έχει κατοχυρώσει ο Ερντογάν με την συμφωνία αυτή, και πώς να αντιδράσει στην περίπτωση που ο Ερντογάν υλοποιήσει στην πράξη όσα διακηρύσσει με βάση τη συμφωνία. Πλησιάζει επομένως η ώρα που η Ελλάδα θα κληθεί ευθέως να παραχωρήσει μέρος της επικράτειάς της ώστε να ικανοποιηθεί ο Ερντογάν. Σε αυτό μάλλον έχουν συγκατανεύσει όλοι οι διεθνείς παράγοντες (με ελάχιστες εξαιρέσεις). Σε αυτό το πεδίο, ο Ερντογάν έχει μια άκρως ενεργητική πολιτική εκμετάλλευσης κάθε δυνατότητας και προβολής μαξιμαλιστικών διεκδικήσεων σε όλα τα μέτωπα. Δεν εκλιπαρεί για κάποιες θαλάσσιες διόδους στο Αιγαίο, προβάλλει μια συνολική πολιτική θαλασσών («Γαλάζια Πατρίδα») που απλώνεται από τη Μαύρη Θάλασσα, στη Ν.Α. Μεσόγειο και φτάνει μέχρι τις άκρες της Βόρειας Αφρικής. Δεν περιορίζεται στο να κάτσει στο τραπέζι της μοιρασιάς των υδρογονανθράκων. Ο στρατηγικός του στόχος είναι να καταστήσει την Τουρκία μεγαλοκρατική δύναμη με περιφερειακή –και γιατί όχι παγκόσμια–

εμβέλεια. Στην εποχή της γεωπολιτικής, αυτό είναι δυνατό. Το «στρατηγικό βάθος» του νεο-οθωμανισμού είναι η αναβίωση μιας αυτοκρατορίας με επίκεντρο τη μεγάλη Τουρκία και με δορυφοροποιημένες μια σειρά από χώρες. Τα «σύνορα της καρδιάς» του νεο-οθωμανισμού έχουν περιγραφεί με ακρίβεια. Σιγά-σιγά, όλοι είναι υποχρεωμένοι να κάνουν τους λογαριασμούς τους με αυτόν τον σχεδιασμό. Αυτός υπάρχει και εκφράζεται ως ενεργή στρατηγική ενός επιτελείου και κοινωνικών δυνάμεων που το υποστηρίζουν, δεν είναι εύκολα διαχειρίσιμος ή αντιμετωπίσιμος για δυνάμεις της εμβέλειας των ΗΠΑ, της Ρωσίας και της Ε.Ε. Πόσο μάλλον από μια δύναμη όπως η σημερινή Ελλάδα. Η ανισομετρία ανάμεσα στις δύο χώρες εκτείνεται και βαθιάει καθώς η Τουρκία μέσα σε δυο δεκαετίες έχει ενδυναμωθεί ενώ η Ελλάδα έχει εξασθενήσει πολλαπλά, και ιδιαίτερα μέσα από τη μνημονιακή περίοδο και τη μετατροπή της σε «νεοαποικία». Η όποια ισορροπία υπήρχε μέχρι το τέλος του 20ού αιώνα, έχει πλήρως αναστραφεί. Αλλά υπάρχει και ένα ποιοτικό στοιχείο. Έχει αλλάξει άρδην η εποχή. Ελλάδα και Τουρκία δεν είναι πλέον του αμερικάνικου

ιμπεριαλισμού όπως νομιζόταν, ούτε οι ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ έχουν την δυνατότητα να ελέγχουν ή να αποτρέπουν τριβές ανάμεσα στις δύο χώρες (όπως το έκαναν στην υπόθεση των Ιμίων). Η Τουρκία του Ερντογάν δρα σχετικώς αυτόνομα και στη βάση μιας δικής της στρατηγικής. Οι ΗΠΑ βρίσκονται σε μια από τις μεγαλύτερες κρίσεις που γνώρισαν και βλέπουν τον διεθνή τους ρόλο να αμφισβητείται όλο και περισσότερο. Μπροστά στα μάτια μας έχουμε μια ξεκάθαρη χρεοκοπία όλων των «εργαλείων» που χρησιμοποίησε η ελληνική εξωτερική πολιτική και διπλωματία για την αντιμετώπιση του επεκτατισμού της Άγκυρας. Επίσης βλέπουμε σπασμωδικές προσπάθειες να καλυφθεί το υφιστάμενο κενό στρατηγικής, κυρίως με επαναχρησιμοποίηση ιδίων «υλικών» και «σκευών». Κι όλα αυτά, ενώ οι περισσότεροι πλέον εκτιμούν ότι τον Ιανουάριο θα έχουμε σημαντικές εξελίξεις στα μέτωπα των ελληνοτουρκικών σχέσεων που ίσως φθάσουν και σε «κόκκινο». Σαν να μας λένε «καλωσορίσατε στο προαύλιο της εθνικής κρίσης»...

«Εργαλεία» και «σκευή»

Κυριαρχούσε έως πρόσφατα το δόγμα

σύμφωνα με το οποίο η «ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας» θα την εξανάγκαζε να σέβεται κάποιους κανόνες. Με βάση αυτό, η Ελλάδα ήταν στην πρωτοπορία των δυνάμεων που επιθυμούσαν την είσοδο της Τουρκίας στην Ε.Ε. Αργά, πολύ αργά, μόλις σήμερα, όλοι αποφαινόνται ότι το δόγμα αυτό πρέπει άρον άρον να εγκαταλειφθεί. Στην πραγματικότητα, το δόγμα αυτό ήταν ένα φύλλο συκής για να καλύπτεται η πολιτική του κατευνασμού της Τουρκίας. Γιατί σε καμία στιγμή η Ελλάδα δεν έπαιξε σοβαρά το «ευρωπαϊκό χαρτί» απέναντι στην Τουρκία. Ως χαρτί κάποιας πίεσης και ιδιαίτερα μπλοκαρίσματος των ειδικών σχέσεων της Άγκυρας με βασικές ευρωπαϊκές δυνάμεις (Γερμανία, Βρετανία κ.λπ.) και σε μια ακτίνα δράσης που θα ξεκινούσε από την Κύπρο μέχρι όλες τις εμπορικές σχέσεις.

Η γραμμή του «Ναι σε όλα» ήταν κυρίαρχη έκφραση όσον αφορά την «ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας». Μόνο που η τελευταία δεν έχει ανάγκη ελληνικής μεσολάβησης για να πετύχει όσα θέλει. Δεν βρισκόμαστε στο 1999 για το οποίο τόσο καυχιέται ο Σημίτης, ξεχνώντας ότι τρία χρόνια νωρίτερα είχε διαχειριστεί ταπεινωτικά τα Ίμια, αλλά 20 χρόνια μετά...

Ο ΟΗΕ έκλεισε την πόρτα στις ελληνικές θέσεις για τη συμφωνία Τουρκίας-Λιβύης. ΗΠΑ και Ρωσία έχουν δηλώσει πολλαπλώς πως δεν έχουν καμία πρόθεση να χαλάσουν τις σχέσεις με την Άγκυρα ενισχύοντας την Ελλάδα. Γερμανία και Βρετανία τηρούν ανοικτά φιλοτουρκική θέση, και μόνο η Γαλλία κάνει ανοίγματα προς την Ελλάδα. Το ΝΑΤΟ νίπτει τας χείρας του όσον αφορά τις ελληνοτουρκικές σχέσεις και αφήνει το πεδίο ανοιχτό στον Ερντογάν.

Σε επίπεδο των «τριγωνικών» ή «τετραπλών» (Ελλάδα, Αίγυπτος, Ισραήλ, Κύπρος) σχημάτων, μπορούν να προσφέρουν μικρά αποτελέσματα, ειδικά σε περιόδους ιδιαίτερης έντασης. Καμία πλευρά (Αίγυπτος, Ισραήλ) δεν θα διακινδυνεύσει μια μεγάλη όξυνση με την Τουρκία για προφανείς λόγους. Το Ισραήλ έχει καταστήσει σαφές πως «η συνεργασία (με Ελλάδα, Κύπρο) είναι στενή και θα βαθύνει και άλλο, αλλά σε αυτή την περιοχή κανείς δεν πολεμάει τον πόλεμο κάποιου άλλου». Πιο σαφής και κυνική δήλωση δεν μπορούσε να γίνει. Άρα, αν μπλεχτείτε με την Τουρκία μην περιμένετε από κάποιον τρίτο να παίξει ρόλο. Τα ίδια υποστηρίζει κι ο Σίσι στην Αίγυπτο παρά τις ρητορικές που χρησιμοποιεί κατά καιρούς. Αίγυπτος και Ισραήλ, υπολογίζουν περισσότερο την Τουρκία (ακόμη και ως δυνάμει αντίπαλο) παρά την Ελλάδα.

Επομένως, με όλους τους τρόπους δηλώνεται ότι η Ελλάδα είναι βασικά μόνη της. Όχι μόνο τη στιγμή που περιέγραφε ο Ευ. Αποστολάκης ως υπουργός Άμυνας («σε περίπτωση πολέμου θα είμαστε μόνοι μας»), αλλά και σε διπλωματικό επίπεδο, και στο τραπέζι των όποιων διαπραγματεύσεων, ακόμα και στο Διεθνές Δικαστήριο, μάλλον

**Μια στρατηγική σήμερα θα είχε νόημα αν καταπολεμούσε την «ουδε-
τερότητα» όλων απέναντι στον τουρκικό επεκτατισμό και αν πρόβαλλε
την αδελφοποίηση Ελλάδας-Κύπρου απέναντι στις νέες οριοθετήσεις
και τις εξελισσόμενες απειλές. Αυτά όμως χρειάζονται μια συνολικά
διαφορετική πολιτική από εκείνη που ακολουθούν μέχρι τώρα οι ελίτ
της χώρας**

«εμείς κι η τύχη μας», δηλαδή μόνοι μας. Αυτά ερμηνευμένα στην απλή γλώσσα, σημαίνουν πως όλοι συμφωνούν ότι στη μοιρασιά που θα γίνει, ή ήδη γίνεται, πρώτα απ’ όλα ο χάρτης θα αλλάξει στην περιοχή, δεύτερον η Τουρκία (είτε με Ερντογάν ή με άλλη φόρμουλα) θα πάρει μέρος της ελληνικής κυριαρχίας.

Ο Ερντογάν κέρδισε μια λωρίδα της Συρίας αφού είχε εισβάλει, πρώτα με 120 ώρες ανακωχή που συμφώνησε με τις ΗΠΑ και μετά με άλλες 150 ώρες ανακωχή που συμφώνησε με τη Ρωσία. Και στις δύο περιπτώσεις, βγήκαν χάρτες στο τραπέζι και χαράχτηκαν γραμμές και ζώνες δράσης.

αφού και η ίδια μάλλον θα γνωρίζει ότι η Χάγη θα πάρει απόφαση τέτοια που κάτι πρέπει να παραχωρηθεί στην Τουρκία. Ο Βενιζέλος υποστηρίζει την λύση της Χάγης με δύο μόνο θέματα προς διευθέτηση, την υφαλοκρηπίδα των νησιών και την ΑΟΖ, ενώ είναι επιφυλακτικός για κάθε άλλη κίνηση μέχρι την απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου.

Πρόσφατα, σε συνέντευξή της στην εφημερίδα *Αυγή*, η Σία Αναγνωστοπούλου, γνωστή για τις απόψεις της για την «ελληνοτουρκική φιλία», υποστήριξε τη θέση για προσφυγή στην Χάγη, ενώ μέχρι τώρα ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είχε κάνει λόγο.

σταματά την όρεξη του Ερντογάν, ο οποίος εμφανιζόταν να ενδιαφέρεται για το Κασσελλόριζο και τώρα θέτει θέμα Κρήτης, Καρπάθου, Κάσου και Γαύδου...

* * *

Έρχεται λοιπόν η «στιγμή της αλήθειας» όπως μας διαβεβαιώνει ο καλός ενημερωμένος Αλέξης Παπαχελάς. Η στιγμή της αλήθειας μιας εθνικής κρίσης, όποια μορφή και να πάρει, εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους για την πολιτική ελίτ της χώρας. Κανένας πολιτικός, καμία κυβέρνηση δεν μπορεί εύκολα να διαχειριστεί μια τέτοια κρίση. Καμία κυβέρνηση δεν μπορεί να σηκώσει το βάρος μιας εκχώρησης ή συνθηκολόγησης που να μειώνει την κυριαρχία της χώρας. Ήδη η «κανονικότητα» έχει δώσει την θέση της στην αποσταθεροποίηση, και μια εθνική κρίση θα δημιουργήσει πολλές αναταράξεις σε όλα τα επίπεδα, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό, πολιτιστικό και στρατιωτικό.

Το έλλειμμα εθνικής στρατηγικής για την υπεράσπιση της κυριαρχίας της χώρας,

Η ΑΥΓΗ

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Σία Αναγνωστοπούλου: Πίεση και διάλογος στα ελληνοτουρκικά με ορίζοντα τη Χάγη

“ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΔΟΣΗ | Συνέντευξη / Παπαγιάννης Κώστας

δημοσίευση: 22 Δεκεμβρίου 2019 20:30

“ Ποια είναι η άποψή σας για την προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης σε σχέση με τις ελληνοτουρκικές διαφορές, όπως προτείνει η Ντ. Μπακογιάννη; Εκτιμάτε ότι η πρώην υπουργός Εξωτερικών εκφράζει μόνο προσωπικές της απόψεις για το θέμα;

Η κ. Ντ. Μπακογιάννη έκανε μια πρόταση η οποία είναι πάγια θέση μας. Δεν ακούσαμε όμως κάτι από τον κ. Μητσοτάκη. Αποτελεί λοιπόν αυτή η πρόταση μια θεωρητική συζήτηση για κάποτε. «όταν δώσει ο Θεός»; Αποτελεί ένα «πέταγμα της μπάλας στην εξέδρα» ή μια «παραφωνία» μέσα στη Ν.Δ.; Αν αποτελεί μια σοβαρή πρόταση, αυτό έχει σοβαρές προϋποθέσεις και ακόμα πιο σοβαρές δεσμεύσεις και ξεκαθάρισμα θέσεων -ειδικά σε μια φάση όξυνσης των ελληνοτουρκικών σχέσεων, που επιβάλλει γραμμή για το τώρα, ώστε να φανεί ο ορίζοντας για το μετά.

Χάρτες έβγαλε ο Ερντογάν στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, χάρτες βγάζει και τώρα με τη Λιβύη. Χάρτες έβγαλε στην τρίωρη συνάντηση με τον Τσίπρα, όπως και στη συνάντηση με Μητσοτάκη πρόσφατα, χάρτες θα βγάλει κι αύριο όπου χρειαστεί. Μέχρι τώρα ο Ερντογάν έχει την δυνατότητα να παίζει όπως η γάτα με το ποντίκι στην περίπτωση της χώρας μας. Ως τελευταία καταφυγή για την ελληνική πολιτική ηγεσία φαίνεται να προκρίνεται η Χάγη. Μάλιστα η Ντόρα Μπακογιάννη την ονομάζει «στρατηγικό στόχο».

Δηλαδή, στην περίπτωση που καταφέρουμε να πείσουμε την Τουρκία να πάμε στη Χάγη, τότε να δώσουμε μεγάλο αγώνα ώστε να δεχθεί την σύνταξη συνυποσχετικού για το ποια θέματα και διαφορές θα παραπεμφθούν εκεί, υπό την ρητή διαβεβαίωση ότι και οι δύο πλευρές θα δεχτούν την όποια απόφασή του Διεθνούς Δικαστηρίου. Μέχρι τότε η χώρα πρέπει να κινηθεί να λύσει εκκρεμότητες με άλλες χώρες όσον αφορά τα θαλάσσια σύνορα ώστε να δημιουργεί ευνοϊκότερους όρους,

Ποια είναι η ουσία: Αργά ή γρήγορα, και μάλλον πολύ γρήγορα, και μάλλον με πρωτοβουλία ή ενέργειες της Τουρκίας, η Ελλάδα θα συρθεί σε ένα τραπέζι διαπραγματεύσεων εφ' όλης της ύλης που θα θέσει η Άγκυρα. Δεν είναι ορατό ακόμα ποια μορφή μπορεί να έχει μια «διαιτησία» στο τραπέζι αυτό, πράγμα όχι χωρίς σημασία. Το αποτέλεσμα των «διαπραγματεύσεων» θα είναι λιγότερη Ελλάδα και μείωση εδάφους, θάλασσας και κυριαρχίας.

Οι ελληνικές ελίτ έχουν αποδείξει πως δεν ενοχλούνται διόλου από μια φόρμουλα «συνεκμετάλλευσης», ενώ πιο προωθημένα έχει γίνει λόγος και για συνομοσπονδιακή φόρμουλα (υπό την ηγεμονία της Τουρκίας). Η «φινλανδοποίηση» της Ελλάδας είναι μια εκδοχή που προωθείται αλλά δεν καταστέλλει την επιθετικότητα του τούρκικου επεκτατισμού σε όλη την έκταση από την Κύπρο μέχρι την Θράκη. Μάλιστα οι ελληνικές ελίτ έχουν αποδεχθεί πως είναι καλύτερη μια δυσμενής και επιβαρυντική συμφωνία με την Τουρκία παρά μια σύγκρουση μαζί της. Αλλά ούτε κι αυτό

γίνεται προσπάθεια να καλυφθεί με ταξίδια και συνονμιλίες με «συμμάχους». Κυρίως όμως επικρατούν η άρνηση να βγουν διδάγματα από το πώς κινείται ο αντίπαλος, η έλλειψη προετοιμασίας σε όλα τα επίπεδα και ιδιαίτερα του λαού, και μια τραγική πολιτική συμπεριφορά. Κορυφαίο παράδειγμα είναι η εγκατάλειψη της Κύπρου στην τύχη της (τη μισή την έχει ήδη καταλάβει ο τούρκικος επεκτατισμός, ενώ τώρα την περικυκλώνει και από τη θάλασα). Με την συμφωνία Τουρκίας-Διβύης, αποκόπτεται η Κύπρος από την Ελλάδα. Μια στρατηγική σήμερα θα είχε νόημα αν καταπολεμούσε την «ουδετερότητα» όλων απέναντι στον τούρκικο επεκτατισμό και αν πρόβαλλε την αδελφοποίηση Ελλάδας-Κύπρου απέναντι στις νέες οριοθετήσεις και τις εξελισσόμενες απειλές. Αυτά όμως χρειάζονται μια συνολικά διαφορετική πολιτική από εκείνη που ακολουθούν μέχρι τώρα οι ελίτ της χώρας.

(*) Δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του Δρόμου
στις 28/12/2019

02 διεθνή

Κατορθώματα της Γαλλικής «Δημοκρατίας»

Συνεχίζεται η κοινωνική αναταραχή στη Γαλλία, με απεργίες και τεράστιες διαδηλώσεις ενάντια στις οποίες η κυβέρνηση Μακρόν έχει εξαπολύσει τα στίφη των γαλλικών MAT και οπλοφορούντων ασφαλιτών με πολιτικά. Προχθές Πέμπτη εκατοντάδες χιλιάδες Γάλλοι διαδήλωσαν σε όλη τη χώρα μέσα από τα μπλοκ των συνδικάτων, των φοιτητών και των Κίτρινων Γιλέκων, και αντιμετώπισαν εκ νέου δολοφονικές επιθέσεις από τις δυνάμεις καταστολής. Το κέντρο των γαλλικών πόλεων θύμιζε Χιλή, με τους συλληφθέντες και τους τραυματίες να ανέρχονται σε εκατοντάδες! Είχε προηγηθεί ο θάνατος του 42χρονου Σεντρίκ Σουβιά στη διάρκεια αστυνομικού ελέγχου, που αρχικά παρουσιάστηκε σαν ατύχημα, αλλά αργότερα –χάρη στις βιντεοσκοπημένες μαρτυρίες περαστικών– αποδείχθηκε ότι προκλήθηκε από τους αστυνομικούς, που τον είχαν ακινητοποιήσει στο έδαφος και τον πατούσαν στο λαιμό! Το γεγονός δείχνει το βαθμό «απελευθέρωσης» των αστυνομικών από κανόνες, με εντολή της κυβέρνησης Μακρόν. «Μακρόν, δολοφονήσατε το παιδί μου. Ξεκινάω πόλεμο εναντίον σας και εναντίον του κράτους σας» ήταν η δήλωση του πατέρα του Σεντρίκ Σουβιά...

Brexit: Μην το πολυσυζητάτε...

Η νέα βρετανική Βουλή υλοποιεί την απόφαση του δημοψηφίσματος

■ ΤΟΥ Γιώργου Αναστασίου

Πιο πολύ μελάνι έχει χυθεί αυτές τις μέρες για την απόφαση του ζεύγους Μέγκαν και Χάρι να απαλλαγούν από τα «βασιλικά τους καθήκοντα» παρά για την απόφαση της βρετανικής βουλής που αναδείχθηκε από τις τελευταίες πρόωρες εκλογές* να υλοποιήσει την απόφαση του δημοψηφίσματος για έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε. – έστω και με καθυστέρηση σχεδόν τεσσάρων χρόνων. Πράγματι, την Πέμπτη 330 Συντηρητικοί βουλευτές υπερψήφισαν τη σχετική πρόταση της κυβέρνησης του Μπόρις Τζόνσον, ενώ 231 την καταψήφισαν και 89 απείχαν. Απομένει η έγκριση της απόφασης από τη Βουλή των Λόρδων και από την ευρωβουλή – διαδικασία που θεωρείται τυπική, αν και είναι αλήθεια ότι με το Brexit όλες οι τυπικότητες της «αρχαιότερης κοινοβουλευτικής δημοκρατίας του κόσμου» τέθηκαν σε αμφισβήτηση. Το γεγονός πάντως ότι αυτή η ιστορική απόφαση πέρασε στα ψιλά ίσως να εξηγείται από την μη επιβεβαίωση των προφητειών για τον κατακλυσμό που θα έπνιγε το βρετανικό νησί εάν υλοποιούνταν αυτό που αποφάσισε ο «αμόρφωτος και αδαής όχλος»... Πράγματι, μέχρι στιγμής στη Βρετανία δεν έχει βρέξει βατράχια, δεν παρατηρούνται ουρές στα σούπερ μάρκετ και τα βενζινάδικα, δεν λεηλατούνται τα φαρμακεία, τα αεροδρόμια και τα λιμάνια λειτουργούν κανονικά, και η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος δεν διακόπτεται – για να αναφέρουμε μερικές μόνο από τις επιπτώσεις που προέβλεπαν ως πιθανές οι εγκυρότατοι New York Times! Για να σοβαρευτούμε, η

αναμενόμενη έξοδος της Βρετανίας από την Ε.Ε. δεν θα είναι «άτακτη»: θα ακολουθήσει μεταβατική περίοδος ως το τέλος του 2020, στη διάρκεια του οποίου θα επιχειρηθεί η επίτευξη συμφωνιών Λονδίνου-Βρυξελλών για εμπορικά θέματα, συνεργασία στον τομέα της «ασφάλειας» κ.λπ.

Παζάρια και ανατροπές παραδόσεων

Εν ολίγοις, οι επόμενοι μήνες θα σηματοδοτούν από σκληρά παζάρια με την ευρωκρατία, αλλά και από τη συνέχιση της αντιπαράθεσης στο εσωτερικό των δύο μεγαλύτερων βρετανικών κομμάτων – περιλαμβανομένων δηλαδή και των Συντηρητικών παρά τον θρίαμβό τους, όπως έδειξε και η αποχή άνω των 30 Συντηρητικών βουλευτών από την ψηφοφορία για την υλοποίηση του Brexit. Φυσικά το μεγαλύτερο μακελειό εκτυλίσσεται ήδη στους χαμένους Εργατικούς, που λόγω της αμφίσημης στάσης τους είδαν το πάλαι ποτέ «κόκκινο τείχος» των πρώην βιομηχανικών περιφερειών να ραγίζει για τα καλά, αφού τους μαύρισε μεγάλο τμήμα της λαϊκής βάσης τους. Ο Τζέρεμι Κόρμπιν είναι ηγέτης υπό προθεσμία, και ήδη οι διάφορες φράξεις μαλλιοτραβιούνται για τη διαδοχή – με τους «μετριοπαθείς» να ευελπιστούν ότι θα επιστρέψουν ως επικεφαλής μετά το «διάλειμμα Κόρμπιν».

Στο μεταξύ η κυβέρνηση του Τζόνσον, εκμεταλλευόμενη την αποδιάρθρωση των Εργατικών, την απογοήτευση που επικρατεί στους οπαδούς τους και τη διασπορά πολλών στελεχών και μελών

τους σε άλλα κόμματα**, ετοιμάζεται να προωθήσει σειρά νεοφιλελεύθερων μέτρων. Για να τα επιβάλει χωρίς πολλές αντιστάσεις ποντάρει εξάλλου και στην προϊούσα αδυναμία και αναξιοπιστία των κάποτε πανίσχυρων συνδικάτων, οργανικά δεμένων με το ηττημένο Εργατικό Κόμμα. Έτσι πολλαπλασιάζονται και μέσα στα συνδικάτα οι φωνές για διαζύγιο με τους Εργατικούς, οι οποίοι, σημειωτέον, χρηματοδοτούνται κυρίως από τις εισφορές των μελών των συνδικάτων – αλλά απαξιούν να λάβουν υπόψη τη γνώμη τους... Με δυο λόγια, το Brexit δεν αποτελεί μια «στιγμή», αλλά μια δυναμική διαδικασία που συνεχίζει να εξελίσσεται, αλλάζοντας όχι μόνο τους παραδοσιακούς συσχετισμούς αλλά και αυτές καθαυτές τις σταθερές της βρετανικής κοινωνίας. Το πώς θα χρωματιστεί θα εξαρτηθεί από το σε ποιο βαθμό θα μπορέσουν να βρουν έκφραση οι περιφρονημένες λαϊκές τάξεις που χρησιμοποίησαν κάθε «θεμιτό και αθέμιτο μέσο» για να γίνει πραγματικότητα.

* «Το Brexit εκδικείται» (φύλλο 479, σελ. 17).

** Πολλοί φανατικοί «ευρωπαϊστές» στρέφονται στους Φιλελεύθερους Δημοκράτες και τους Πράσινους, ενώ τμήμα της μειοψηφίας των Εργατικών που υποστήριζε το Brexit έχει ήδη μετακομίσει σε νέα κόμματα: από το Κόμμα Brexit του Φάρατζ ως το νέο Κόμμα Εργατών που ιδρύθηκε αυτήν την εβδομάδα από τον παλαιό αντιιμπεριαλιστή Τζορτζ Γκάλογου-εϊ. Τέτοιου είδους εξελίξεις δείχνουν πώς το Brexit κατάφερε να διαρρήξει τις κάποτε πάγιες διαχωριστικές γραμμές τόσο σε πολιτικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο...

γυρίζει

Το βαθύ κράτος εξεγείρεται!

Οριόλ Πούνκερας είναι ο επικεφαλής της Ρεπουμπλικανικής Αριστεράς της Καταλονίας, δηλαδή του μεγαλύτερου κόμματος αυτής της «επαρχίας» της Μαδρίτης. Ήταν αντιπρόεδρος της καταλανικής κυβέρνησης που οργάνωσε το δημοψήφισμα της 1ης Οκτωβρίου 2017 για ανεξαρτητοποίηση από το ισπανικό κράτος. Λίγο αργότερα ήταν ένας από τους εκλεγμένους αξιωματούχους που συνελήφθησαν από την ισπανική «δικαιοσύνη» με την κατηγορία της ανταρσίας. Έκτοτε παρέμεινε προφυλακισμένος, μέχρι που η δίκη του από το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο έληξε, και στις 14 Οκτωβρίου 2019 καταδικάστηκε σε 13 χρόνια φυλάκισης και στέρησης πολιτικών δικαιωμάτων. Η καταδίκη σε βαριές ποινές του Πούνκερας και των λοιπών «στασιαστών» έπαιξε ρόλο και στο αποτέλεσμα των ισπανικών εκλογών, καθώς η ανανάκτηση Καταλανών και Βάσκων αύξησε κι άλλο τα ποσοστά και τις έδρες των αυτονομιστικών κομμάτων*.

Στο μεταξύ όμως είχε εκλεγεί ευρωβουλευτής, και λίγο πριν τα Χριστούγεννα το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εδέσσε να αποφασίσει ότι ο «στασιαστής» πρέπει να απελευθερωθεί και να αναλάβει τα καθήκοντά του στις Βρυξέλλες. Φαίνεται όμως ότι ήρθε η ώρα και για το βαθύ ισπανικό κράτος να εξεγερθεί ενάντια στον... ευρωπαϊκό καταναγκασμό! Έτσι, προχθές συνέβη το αδιανόητο: η ισπανική «δικαιοσύνη» απέρριψε την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και επιβεβαίωσε ότι θεωρεί άκυρη την εκλογή του Πούνκερας, καθώς και ότι δεν πρόκειται να τον αποφυλακίσει. Είναι η πρώτη φορά που εθνικό δικαστήριο αγνοεί έναν «ευρωπαϊκό θεσμό» του οποίου οι αποφάσεις, βάσει των συνθηκών της Ε.Ε., θεωρούνται αδιαμφισβήτητες. Να λοιπόν που στο σημερινό κόσμο όλα είναι πιθανά...

Βέβαια το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο της Μαδρίτης δεν είναι ένα οποιοδήποτε δικαστήριο: αποτελεί κληροδόχη του δικτάτορα Φράνκο στους «δημοκρατικούς» επιγόνους του, και ακρογωνιαίο λίθο του ισπανικού κρατικού οικοδομήματος. Ακόμη κι έτσι, θα έχει ενδιαφέρον το πώς θα εξελιχθεί αυτή η πρωτότυπη αντιπαράθεση. As σημειωθεί ότι η Ρεπουμπλικανική Αριστερά της Καταλονίας, δύο μέρες πριν την απόρριψη της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου από το ισπανικό βαθύ κράτος, είχε παράσχει την ανοχή της στο σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού Σοσιαλιστών-Podemos, θεωρώντας ότι επίκειται η απελευθέρωση του ηγέτη της και παίρνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις των κυβερνώντων ότι αναγνωρίζουν το δικαίωμα των Καταλανών να αποφασίσουν οι ίδιοι το μέλλον τους (δεσμεύσεις δίχως τις οποίες δεν θα υπήρχε κυβέρνηση και η Ισπανία θα όδευε σε νέες πρόωρες εκλογές...). Να δούμε τώρα πώς θα ξεμπλέξουν όλοι τους το κουβάρι...

* «Ασφαίρες κάλπες» (φύλλο 475, σελ. 19).

Παρωδία εκλογών στην Αλγερία

Σανίδα σωτηρίας η όξυνση της διεθνοποιημένης σύρραξης στη γειτονική Λιβύη;

■ του **Ερρίκου Φινάλη***

Ούτε μια λαθροχειρία της προκοπής δεν κατάφερε το διεφθαρμένο και υποστηριζόμενο από τον στρατό πολιτικό-επιχειρηματικό βαθύ κράτος της Αλγερίας. Οι Αλγερίνοι έχουν ξεσηκωθεί εδώ και δέκα μήνες απαιτώντας δημοκρατία και δικαιοσύνη**, και η αποχή τους από τη στημένη και πλήρως χειραγωγημένη εκλογική διαδικασία της 12ης Δεκεμβρίου ήταν τόσο συντριπτική ώστε, παρ' όλες τις «παρεμβάσεις», δεν έγινε κατορθωτό να υποβαθμιστεί. Έτσι η ελεγχόμενη από τη στρατιωτική ηγεσία εθνική εφορευτική επιτροπή τα μαγείρεψε από εδώ κι από εκεί, και τελικά αναγκάστηκε να ανακοινώσει αποχή άνω του 60%, και επιπλέον 13% λευκών και άκυρων ψηφοδελτίων.

Στην πραγματικότητα βέβαια, όπως ανακοίνωσε μεταξύ άλλων η βερβερίνικη Συσπείρωση για τον Πολιτισμό και τη Δημοκρατία (RCD), ένα από τα κόμματα που υποστήριζαν το κάλεσμα του λαϊκού κινήματος διαμαρτυρίας για αποχή, η συμμετοχή περιορίστηκε γύρω στο 10%. Ακόμη όμως και αν ληφθούν υπόψη μόνο τα μαγειρεμένα επίσημα ποσοστά, ο εκλεκτός του στρατού Αμπντελματζίντ Τεμπούν ανακηρύχθηκε πρόεδρος με την υποστήριξη μόλις του 20% του εκλογικού σώματος. Δηλαδή έχει σχεδόν ανύπαρκτη νομιμοποίηση. Το γεγονός αυτό καταδεικνύεται και από το ότι οι κάλπες κάθε άλλο παρά καταλάγιασαν τις μαζικές διαμαρτυρίες, καθώς οι διαδηλώσεις συνεχίστηκαν και μετά τις εκλογές.

Αποτυχία του στρατού ως «πυροσβέστη»

Αυτό που ζητά η μεγάλη πλειοψηφία του αλγερίνικου λαού, είτε διαδηλώνει είτε όχι, είναι να ξηλωθεί μια και καλή το «σύστημα», όπως αποκαλούν οι Αλγερίνοι το ημιστρατιωτικό καθεστώς που κυβερνά εδώ και δεκαετίες την Αλγερία μαζί με την πολιτική-επιχειρηματική ελίτ, έχοντας και το ΟΚ της παλιάς αποικιακής δύναμης, της Γαλλίας. Η αιματηρή καταστολή του πρώτου κύματος διαμαρτυρίας, από τον Φεβρουάριο ως τον Απρίλιο, δεν έδωσε τα προσδοκώμενα από το καθεστώς αποτελέσματα. Έτσι ο στρατός τελικά παρενέβη με «πυροσβεστικές» διαθέσεις, ωθώντας σε υποχρεωτική έξοδο τον μέχρι τότε αιωνόβιο πρόεδρο Μπουτεφλίκα και υποσχόμενος «εκδημοκρατισμό».

Αντί όμως αυτή η κίνηση να λειτουρ-

γήσει κατευναστικά, έγινε κατανοητή από τους εξεγερμένους ως απόδειξη της δύναμής τους – μια αίσθηση ανύπαρκτη για δεκαετίες, αρχικά εξαιτίας της εκατόμβης που προκάλεσε η βάρβαρη σύγκρουση των υποστηριζόμενων από τη Γαλλία στρατιωτικών με τους ισλαμιστές και τζιχαντιστές που ενισχύονταν από τις ΗΠΑ (τελευταία δεκαετία του 20ού αιώνα), κι έπειτα εξαιτίας της σιδηράς πυγμής με την οποία κυβερνούσε το μετεμφυλιακό καθεστώς. Έτσι το κίνημα διαμαρτυρίας που ξέσπασε αυθόρμητα πριν 8 μήνες συνεχίστηκε μέχρι και σήμερα, με βασικά αιτήματα την αποχώρηση του στρατού από την πολιτική ζωή, την απελευθέρωση των πολιτικών κρατούμενων, την καταπολέμηση της τεράστιας διαφθοράς κ.ο.κ.

Αποσταθεροποίηση της ευρύτερης περιοχής

Πάντως το απονομιμοποιημένο καθεστώς πήρε αυτήν την εβδομάδα μια απρόσμενη ανάσα εξαιτίας της ταχείας αποσταθεροποίησης της ευρύτερης περιοχής λόγω της λιβυκής σύρραξης και της απειλής που αυτή συνιστά για την Αλγερία. Είχε προηγηθεί ο αιφνίδιος και περίεργος θάνατος του 8οχρονου στρατηγού Αχμέντ Γκαϊντ Σαλάχ, επικεφαλής του αλγερίνικου ΓΕΕΘΑ. Ο Σαλάχ, ως ο πραγματικός ισχυρός άνδρας της χώρας, είχε βρεθεί στο στόχαστρο των διαδηλωτών – αλλά ο θάνατός του τη στιγμή του παροξυσμού της διεθνοποιημένης σύγκρουσης στη Λιβύη, με άμεση την «υπόσχεση» στρατιωτικής επέμβασης από την Τουρκία και άλλες δυνάμεις, πάγωσε ένα τμήμα των κινητοποιούμενων λόγω του φόβου

επέκτασης του λιβυκού πολέμου και στις γειτονικές χώρες.

Έτσι οι διαδηλώσεις της τελευταίας Παρασκευής του χρόνου, βοηθούντων και των πρωτοχρονιάτικων διακοπών, ήταν σαφώς μικρότερες των προηγούμενων. Την προηγούμενη νύχτα είχε συνεδριάσει το πανίσχυρο «Ανώτατο Συμβούλιο Ασφαλείας» της Αλγερίας με τη συμμετοχή του νέου προέδρου Τεμπούν και του στρατηγού Σενγκριά, αντικαταστάτη του Σαλάχ, με αντικείμενο τη στάση της Αλγερίας στη σύρραξη της γειτονικής Λιβύης. Εκεί από τη μια η «αναγνωρισμένη από τη διεθνή κοινότητα» κυβέρνηση, με στρατιωτική υποστήριξη κυρίως από την Τουρκία, προσπαθεί να αναχαιτίσει την προέλαση του πολέμαρχου Χαφτάρ, που ενισχύεται από τη Σαουδική Αραβία, την Αίγυπτο, τα Εμιράτα του Κόλπου (πλην Κατάρ) και –εμμέσως πλην σαφώς– από τη Γαλλία αλλά και τη Ρωσία. Μέχρι στιγμές οι γείτονες της Λιβύης, Αλγερία και Τυνησία, φρόντιζαν να μην εμπλακούν στη σύγκρουση. Τώρα τα μηνύματα είναι αντιφατικά και από τις δύο χώρες, που δέχονται κι αυτές πλέον «επίθεση φιλίας» από τον Ερντογάν. Ίσως οι Αλγερίνοι στρατιωτικοί να βλέπουν την εμπλοκή τους σε ένα εξωτερικό μέτωπο ως ευκαιρία απαλλαγής τους, έστω και προσωρινά, από την πίεση της λαϊκής πλειοψηφίας στο εσωτερικό...

* Το παρόν άρθρο δημοσιεύθηκε στην ηλεκτρονική έκδοση του Δρόμου το Σάββατο 28 Δεκεμβρίου 2019.

** Για τα άρθρα του Δρόμου σχετικά με την Αλγερία, βλ. edromos.gr/tag/αλγερία

Βολιβία: Αναμέτρηση στις κάλπες

Μετά από μακρά περίοδο ασάφειας και αμφιβολιών, ορίστηκαν την περασμένη Κυριακή οι ημερομηνίες των νέων εκλογών για την Προεδρία της Βολιβίας. Σύμφωνα με την απόφαση του Ανώτατου Εκλογικού Δικαστηρίου, ο πρώτος γύρος θα διεξαχθεί στις 3 Μαΐου. Αν χρειαστεί δεύτερος, θα γίνει έξι εβδομάδες μετά, στις 14 Ιουνίου. Οι εκλογές θα είναι γενικές· εκτός δηλαδή από Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο, που είναι η ηγεσία της εκτελεστικής εξουσίας, θα επανεκλεγούν και τα δύο νομοθετικά σώματα: Κάτω Βουλή (Κοινοβούλιο) και Γερουσία. Οι υποψηφιότητες θα πρέπει να έχουν οριστεί έως τις 3 Φεβρουαρίου. Σύμφωνα με την οριστική απόφαση του ΑΕΔ, θα μπορούν να πάρουν μέρος όλα τα κόμματα που συμμετείχαν στις προηγούμενες. Απορρίφθηκε δηλαδή το αίτημα να αποκλειστεί από τις εκλογές το MAS-IPSP του Έβο Μοράλες.

Οι αποφάσεις αυτές μοιάζει να κινούνται στη λογική του ασταθούς συμβιβασμού που επιτεύχθηκε στα τέλη Νοεμβρίου μεταξύ των κοινωνικών οργανώσεων και της ντε φάκτο κυβέρνησης. Από τη μια μεριά αποφεύχθηκε ο αποκλεισμός του MAS-IPSP, αλλά από την άλλη ξεχειλώθηκε η προεκλογική περίοδο στους έξι μήνες· διάστημα πολύ μεγαλύτερο από τις 120 ημέρες που προέβλεπε ο εκλογικός νόμος, που εγκρίθηκε στις 23 Νοεμβρίου. Η μακρά αυτή περίοδος αφενός παρατείνει στο μέγιστο τη ζωή της ντε φάκτο κυβέρνησης, έτσι ώστε να της δοθεί η δυνατότητα να να επιβάλει τετελεσμένα σε διάφορους τομείς (διεθνείς σχέσεις, κρατική διοίκηση, δικαιοσύνη, οικονομία κ.λπ.), αφετέρου δίνει χρόνο στο διαιρεμένο αντι-Μοράλες στρατόπεδο να προβάλει όσο γίνεται καλύτερα τους υποψηφίους του – που για την ώρα δεν φαίνεται να έχουν την απαιτούμενη αποδοχή για να εξασφαλίσουν σίγουρα τη νίκη.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η μεγάλη περίοδος των έξι εβδομάδων που μεσολαβούν μεταξύ πρώτου και δεύτερου γύρου, η οποία παρέχει άπλετο περιθώριο διαβουλεύσεων μεταξύ του τελικού αντι-Μοράλες υποψήφιου και των υπολοίπων. Εν τω μεταξύ, έντονες είναι οι αντιθέσεις στο MAS-IPSP για το ποιος θα είναι ο κομματικός υποψήφιος. Ο Μοράλες έχει ορίσει πανεθνική συνδιάσκεψη που θα διεξαχθεί στις 19 Ιανουαρίου στην πρωτεύουσα της Αργεντινής (όπου έχουν γίνει δεκτοί ως πολιτικοί πρόσφυγες οι Βολιβιάνοι ηγέτες) και θα λάβει τις αποφάσεις για τις υποψηφιότητες. Το ερώτημα όμως είναι αν θα μετάσχουν πράγματι όλες οι κομματικές και κοινωνικές οργανώσεις που συγκροτούν το MAS-IPSP στη διαδικασία αυτή. Έτσι, παρόλο που και οι τέσσερις τελευταίες δημοσκοπήσεις* δείχνουν σχετική πλειοψηφία του MAS, δεν αποκλείεται να κατέβουν δύο ή και τρεις υποψήφιοι από τον χώρο του κινήματος...

Βασίλης Ξυδιάς

* Για τις προηγούμενες, βλ. το άρθρο «Βολιβία: προβάδισμα του MAS», που δημοσιεύθηκε στην ηλεκτρονική έκδοση του Δρόμου το Σάββατο 28 Δεκεμβρίου 2019.

Αυτό που ζητά η μεγάλη πλειοψηφία του αλγερίνικου λαού, είτε διαδηλώνει είτε όχι, είναι να ξηλωθεί μια και καλή το «σύστημα», όπως αποκαλούν οι Αλγερίνοι το ημιστρατιωτικό καθεστώς που κυβερνά εδώ και δεκαετίες τη χώρα τους

Το Σάββατο 14/12/2019 δημοσιεύθηκε στα ΜΜΕ μια κυβερνητική απόφαση με ημερομηνία 12/12/2019 για το «πρόγραμμα ενίσχυσης επιχειρήσεων έκδοσης εφημερίδων πανελλήνιας κυκλοφορίας». Η απόφαση αυτή βασιζόταν στην, τροποποιημένη από την νυν κυβέρνηση, κοινή υπουργική απόφαση (ΚΥΑ) αριθ. 107/2019 της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, που με τη σειρά της βασιζόταν στον κανονισμό αριθ. 1407/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί «ενισχύσεων ήσσονος σημασίας». Δηλαδή ενισχύσεων ύψους έως 200.000 ευρώ σε βάθος τριών οικονομικών ετών. Στον πίνακα της απόφασης περιλαμβάνονται 36 εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας (πολιτικές γενικής ύλης αλλά και, κατόπιν της τελευταίας τροποποίησης, «μονοθεματικές» – αθλητικές και θρησκευτικές), μεταξύ των οποίων και ο *Δρόμος*. Η κυβερνητική απόφαση αντιμετωπίστηκε ως «ευκαιρία» για μία ακόμη αντιπαράθεση αξιωματικής αντιπολίτευσης-κυβέρνησης, με τελικό αποτέλεσμα την ακύρωσή της την Δευτέρα, μετά από διακομματική σύσκεψη. Σχετικά με αυτά, επισημαίνουμε τα εξής:

1. Τον περασμένο Οκτώβριο, λαμβάνοντας υπόψη τη δεινή οικονομική κατάσταση του *Δρόμου*, κάναμε αίτηση ένταξης στο εν λόγω πρόγραμμα. Γνωρίζαμε ότι πληρούσαμε τα κριτήρια, όχι όμως και το ποσό ή τον χρόνο επιδότησης. Πιθανολογούσαμε ότι θα πάρουμε ένα μικρό σχετικά ποσό, χάρη στο οποίο θα καλύπταμε τα πιο επείγοντα και ανελαστικά έξοδα της εφημερίδας. Στο μεταξύ ορισμένα από τα χρέη έγιναν άμεσα απαιτητά, θέτοντας σε κίνδυνο την ύπαρξη των υποδομών και την κυκλοφορία του *Δρόμου*, γεγονός που μας υποχρέωσε να λάβουμε τα έκτακτα μέτρα που ανακοινώθηκαν στο φύλλο του περασμένου Σαββάτου και να ξεκινήσουμε μια μεγάλη προσπάθεια ενίσχυσης από φίλους και αναγνώστες, που έχει συγκινητική ανταπόκριση.

2. Εν μέσω αυτής της κίνησης, εμφανίστηκε η είδηση έγκρισης επιδότησης της εφημερίδας μας, και μάλιστα με ένα μεγάλο ποσό (200.000 ευρώ). Αμέσως μετά ξεδιπλώθηκε η υποκριτική και μικροπολιτική αντιπαράθεση αξιωματικής αντιπολίτευσης-κυβέρνησης, με τη συμμετοχή και των υπόλοιπων κομμάτων της βουλής. Από κοντά και τα φίλια ΜΜΕ κάθε κόμματος να εκτοξεύουν μισές αλήθειες και

Για την κρατική επιχορήγηση στον Τύπο

Ανακοίνωση της συντακτικής επιτροπής του *Δρόμου*

να εκμεταλλεύονται τη θολούρα, η οποία οφείλεται καταρχήν στην προχειρότητα της ΚΥΑ του ΣΥΡΙΖΑ και έπειτα στις «δημιουργικές τροπολογίες» της Ν.Δ.

3. Επειδή ο *Δρόμος* υπόκειται ένα εκφοβιστικό και συκοφαντικό μπούλινγκ από διάφορους που τον εξισώνουν με χυδαία ή μονοθεματικά έντυπα, ή αναφέρονται δημαγωγικά σε «εφημερίδα του 1 εργαζομένου», εξηγούμεστε περαιτέρω: Βασικό στοιχείο για εμάς παραμένει το να στηριζόμαστε στις δικές μας δυνάμεις, και όχι σε αστάθμητους παράγοντες πέρα από τον έλεγχό μας. Την ίδια στιγμή όμως αρνούμαστε την υποκριτική λογική που επικρατεί. Ας είναι λοιπόν γνωστό ότι ο περιβόητος «ένας εργαζόμενος» είναι μια αναγκαστική για εμάς κατάσταση. Το μεγαλύτερο μέρος της δουλειάς καλύπτεται σήμερα από εθελοντές, όταν στο παρελθόν ο *Δρόμος* είχε 6 εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης. Μπορεί αυτό να μοιάζει περίεργο,

αλλά είναι η συμμετοχή, η υποστήριξη, η συλλογικότητα που αποτελούν την καρδιά του εγχειρήματός μας.

4. Επιπλέον, η συγκεκριμένη ενίσχυση έντυπων εφημερίδων υποτίθεται ότι έχει ακριβώς ως στόχο να μην οδηγηθούν σε παύση κυκλοφορίας «μικρές» εφημερίδες, πράγμα που θα είχε ως αποτέλεσμα να απομείνει το τοπίο των έντυπων ΜΜΕ με 4-5 μεγαθήρια, μετατρεπόμενο σε ολιγοπωλιακό και δραματικά λιγότερο σε ολιγοφωνικό χώρο. Είναι λοιπόν υποκριτική η απαίτηση «αναλογικότητας» της ενίσχυσης με κριτήριο τον αριθμό εργαζομένων ανά ΜΜΕ. Οι πρώτοι που θα έπρεπε να το γνωρίζουν είναι ακριβώς οι εκπρόσωποι του ΣΥΡΙΖΑ, πρώην υπουργοί κ.ά., που δημιούργησαν τον δημαγωγικό ντόρο, με μοναδικό αποτέλεσμα να παρατείνεται τώρα η ασφυξία. Το πλαφόν των 200.000 ευρώ (και ο τρόπος κατανομής του, που περιγράφεται επακριβώς στην ΚΥΑ του ΣΥΡΙΖΑ,

οι εκπρόσωποι του οποίου εμφανίζονται τώρα να αγανακτούν υποκριτικά με το αποτέλεσμα των δικών τους αλγόριθμων!) αποσκοπούσε στην οξυγόνωση «μικρών» εφημερίδων. Διότι είναι σαφές ότι το εν λόγω ποσό είναι αστέιο για μεγάλα συγκροτήματα που απασχολούν 200, 300 ή 400 εργαζόμενους στα έντυπα ΜΜΕ τους και έχουν τζίρο δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ ετησίως, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν τμήμα «αυτοκρατοριών» που περιλαμβάνουν εμπορικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, μεγάλα τηλεοπτικά κανάλια κ.λπ.

5. Ο *Δρόμος* κυκλοφορεί επί 10 χρόνια, και μάλιστα χωρίς διαφημιστικά έσοδα από τράπεζες, πολυεθνικές κ.λπ. (συνολικά η εφημερίδα μας είχε οποιουδήποτε είδους «εμπορικές» διαφημίσεις σε μόλις 5 από τα 479 έως τώρα φύλλα της). Ακόμη περισσότερο, δεν είχε ποτέ «μερίδιο» από τις διαφημίσεις κρατικών οργανισμών, υπουργείων κ.λπ., οι οποίες αποτελούν εδώ και χρόνια έμμεσο αλλά σαφή και διαρκή τρόπο κρατικής ενίσχυσης της συντριπτικής πλειοψηφίας έντυπων και ηλεκτρονικών ΜΜΕ κάθε απόχρωσης και κάθε είδους (ακόμη και μπλογκ...) με εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Επιπλέον, η κατάργηση της ατέλειας χάρτου, η κατακόρυφη αύξηση των ταχυδρομικών τελών, η παρακράτηση υψηλού ποσοστού από το πρακτορείο διανομής (που αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω με τη μελλοντική κοστολόγηση των επιστροφών) κ.ά. παρεμφερή μέτρα επιβαρύνουν καίρια και δυσανάλογα τον προϋπολογισμό ιδίως των «μικρών» εφημερίδων.

6. Τελικά, υπάρχει ή όχι ένα πλαίσιο για τη διάσωση των μικρών κυρίως εφημερίδων μέσω «ενισχύσεων ήσσονος σημασίας», που συμβάλλουν στην έμπρακτη διασφάλιση της πολυφωνίας την οποία υποτίθεται ότι όλοι επιζητούν; Αντίστοιχα προγράμματα με πλειάδα ενισχύσεων (από «ήσσονος σημασίας» έως πολύ μεγαλύτερες) υλοποιούνται εδώ και χρόνια στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε. Δίχως αυτά θα είχαν εκλείψει ακόμη και μεσαίου μεγέθους έντυπες εφημερίδες. Ας αποφασίσουν οι αρμόδιοι, πρώην και νυν, εάν πράγματι θέλουν αυτό που διακηρύσσεται ως «ευρωπαϊκή» και «εθνική» επιδίωξη, ή προτιμούν στην πράξη ένα ολιγοφωνικό και ασφυκτικά ελεγχόμενο από κόμματα και ισχυρά οικονομικά συμφέροντα μιντιακό πεδίο. Ας αποφασίσουν και ας πράξουν αναλόγως, διασαφηνίζοντας και τα κριτήρια και την αναλογία που βαρύνει το καθένα από αυτά.

7. Ο *Δρόμος* θα εξακολουθεί να στηρίζεται βασικά στις δικές του δυνάμεις, αλλά ταυτόχρονα δεν θα αποδεχθεί «φωτογραφικούς» αποκλεισμούς. Εξάλλου οι άνθρωποι του δημοσιογραφικού χώρου γνωρίζουν πολύ καλά ότι, εάν κυκλοφορεί ακόμη, το χρωστά στην εθελοντική και αφιλοκερδή δουλειά δεκάδων ανθρώπων και στην εκτίμηση των αναγνωστών του.

Αθήνα, 18/12/2019

Ευχαριστούμε για την ενίσχυσή σας

Από τη στιγμή που δημοσιεύτηκε η έκτακτη οικονομική κατάσταση στην οποία βρεθήκαμε, δεκάδες φίλες και φίλοι έσπευσαν να στηρίξουν γενναία το εγχείρημα του *Δρόμου* συλλέγοντας και στέλνοντας συνεισφορές. Το συνολικό ποσό που είχε συλλεχθεί ως τώρα ξεπερνάει τα 12.000 ευρώ. Η προσπάθεια συνεχίζεται. Και το τελευταίο ευρώ μετράει, και ακόμη πιο πολύ μας θερμαίνει η κίνηση της αλληλεγγύης. Θα τα καταφέρουμε!

«Όλα καλά» στη Μόρια

Μια αποκαλυπτική συνέντευξη του αναπληρωτή διοικητή του ΚΥΤ

■ του Δημήτρη Γκάζη

Μοιάζει με αυτοεκπληρούμενη προφητεία η άποψη πως αργά η γρήγορα η οριακή κατάσταση που δημιουργεί το στοίβαγμα προσφύγων και μεταναστών στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, θα δημιουργήσει εντάσεις και ακόμη μεγαλύτερα προβλήματα, ανθρωπιστικά, εθνικά, κοινωνικής συνοχής. Οι πρόσφατες εντάσεις στο Βαθύ της Σάμου, όπου σε ένα χώρο χωρητικότητας 600 ανθρώπων, διαβιούν πάνω από 7.000, αλλά και παλιότερα περιστατικά στη Λέσβο, τη Χίο και αλλού δείχνουν που οδηγεί η πολιτική της Ε.Ε. και των ελληνικών κυβερνήσεων που έχουν επιλέξει να μετατρέψουν τη χώρα σε αποθήκη ψυχών με τα νησιά να είναι στην πρώτη γραμμή αυτού του σχεδιασμού.

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, ενδιαφέρον παρουσιάζει η συνέντευξη που πρόσφατα παραχώρησε ο αναπληρωτής διοικητής του ΚΥΤ της Μόριας, Δημήτρης Βαφέας στην εφημερίδα *Free Sunday*, και η οποία είναι αποκαλυπτική τόσο για την κατάσταση που επικρατεί στο νησί της Λέσβου, όσο και για τις αντιλήψεις των τεχνοκρατών διαχειριστών του προσφυγικού/μεταναστευτικού στη χώρα μας. Σύμφωνα με τον κ. Βαφέα η ροές προσφύγων και, το τελευταίο διάστημα μεταναστών προς τη χώρα μας συνεχίζονται, αφού δήλωσε πως: «από τα στοιχεία των αφίξεων από τον Ιούλιο και μετά μέχρι σήμερα (Ιούλιος 2.423, Αύγουστος 3.830, Σεπτέμβριος 4.856, Οκτώβριος 3.427, Νοέμβριος 4.092) προκύπτει μια μετεξέλιξη της προσφυγικής κρίσης του 2015 σε μεταναστευτική κρίση, και εύχομαι να είναι παροδική». Ταυτόχρονα ο κ. Βαφέας επιβεβαιώνει τα στοιχεία που δείχνουν την αποτυχία του προγράμματος αποσυμφόρησης των νησιών που υλοποιεί η κυβέρνηση από τον Σεπτέμβρη και το οποίο είχε προσπαθήσει επικοινωνιακά να το επιβάλει ως λύση στο πρόβλημα. Χαρακτηριστικά είπε ότι «σχεδόν κάθε 10 μέρες γίνονται μετακινήσεις στην ενδοχώρα, από 1/1/2019 μετακινήθηκαν περίπου

12.000, αριθμός που αντιστοιχεί περίπου στους 1.000 ανά μήνα. Βέβαια, ο αντίστοιχος αριθμός αφίξεων ανέρχεται στις 24.500, κατά συνέπεια το ισοζύγιο είναι αρνητικό».

Με αυτούς τους αριθμούς στη δομή της Μόριας που αρχικά φτιάχτηκε για να φιλοξενεί 3.000 ανθρώπους, «σήμερα, με 17.477 πολίτες τρίτων χωρών να διαμένουν εντός (περίπου 6.000) και εκτός (περίπου 11.000) των εγκαταστάσεων του ΚΥΤ, σαφώς και το σύστημα έχει φτάσει στα όριά του» ενώ «η τοπική κοινωνία των κοντινών χωριών Μόρια και Παναγιούδα έχει φτάσει στα όριά της λόγω του υπερπληθυσμού του ΚΥΤ και των λίγων, και πάντως όχι σοβαρών, παραβατικών συμπεριφορών». Η καθημερινότητα των εγκλωβισμένων μετατρέπεται σε μια ρουτίνα αντίστοιχη μια ανοιχτής φυλακής, με ό,τι και να

σημαίνει αυτό για τους ίδιους τους ανθρώπους, αφού όπως δήλωσε «η μεγάλη μάζα των προσφύγων και μεταναστών δεν κάνει κάτι δημιουργικό ή ιδιαίτερο. Αναμονή στη γραμμή φαγητού για πρωινό, μεσημεριανό ή βραδινό, αναμονή για εξέταση από τις Υπηρεσίες Ασύλου ή τις Ιατρικές του ΕΟΔΥ και φυσικά βόλτες στην πόλη ή στα γύρω χωριά, αφού ο χώρος στο ΚΥΤ για δραστηριότητες και αθλοπαιδιές είναι περιορισμένος και τέτοιες δράσεις υπάρχουν μόνο για τα ασυνόδευτα ανήλικα».

Παρ' όλη την κατάσταση ο κ. Βαφέας επιμένει ότι «το Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) Λέσβου στη Μόρια είχε και έχει και σοβαρές υπηρεσίες και υποδομές και ουδέποτε απειλήθηκε η βιωσιμότητά του», που βασίζεται στην εργασία των 200 περίπου υπαλλήλων του ΚΥΤ (Δ.Υ.,

συμβασιούχοι, ωφελούμενοι του ΟΑΕΔ) οι οποίοι σύμφωνα με τον αναπληρωτή διοικητή του ΚΥΤ «μοχθούν για ό,τι καλύτερο. χωρίς να γνωρίζουν τι θα πει κόπωση, αργίες και Σαββατοκύριακα». Η ματιά του είναι αυτή ενός διαχειριστή παντός καιρού. Μια δομή που φτιάχτηκε για 3.000 ανθρώπους και την οποία κλήθηκε να υπηρετήσει, προσαρμόζεται στο στοίβαγμα των 17.000 ανθρώπων, αναπροσαρμόζοντας στόχους, υπηρεσίες, υπαλλήλους, σ' ένα κοινά ομολογημένο μη βιώσιμο σχέδιο.

Χαρακτηριστική αυτής της ιδεολογίας του διαχειριστή είναι και απάντηση του κ. Βαφέα στην καταληκτική ερώτηση, αν η εξέλιξη αυτή ήταν μονόδρομος. Χαρακτηριστικά αναφέρει: «θα απαντήσω με μια ερώτηση: Με την παγκοσμιοποίηση, την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, τα

γεωπολιτικά φαινόμενα που συγκλονίζουν (πόλεμοι, λειψυδρία, φτώχεια) θα μπορούσε να μην έχουμε μετακινήσεις πληθυσμών κατά εκατοντάδες χιλιάδες; Η Μόρια αποτέλεσε ένα πρώτο ανάχωμα, που αργότερα μεταβλήθηκε από σύμβολο ελπίδας και αλληλεγγύης σε ένα αρνητικό «κλισέ», που επισκιάζει τις υπεράνθρωπες προσπάθειες που γίνονται από την ελληνική κυβέρνηση και τους εργαζόμενους για τη βελτίωσή της». Για να συνεχίσει αναφορικά με τις εξαγγελίες της κυβέρνησης για νέα κλειστά κέντρα στα νησιά ότι «είμαστε, λοιπόν, αρωγοί και θα συνδράμουμε με κάθε τρόπο και για την τάχιστη υλοποίηση του νέου νομοθετικού πλαισίου για τη μετανάστευση που θα ισχύσει από 1/1/2020 (Ν. 4636/ΦΕΚ Α' /1.11.2019) αλλά και για την έναρξη λειτουργίας των νέων κέντρων υποδοχής που η ελληνική κυβέρνηση έχει νομοθετήσει.» Τέλος εμφανίζεται καθησυχαστικός για τη δράση των ΜΚΟ εντός του ΚΥΤ, παρόλο που αρχικά δηλώνει πως κατανοεί «την καχυποψία της κοινής γνώμης, δεδομένου ότι και τα στελέχη των ΜΚΟ αμείβονται με μισθούς πολύ ικανοποιητικούς και οι ίδιες οι ΜΚΟ δείχνουν οικονομικά εύρωστες», και διαβεβαιώνει πως «οι 17 ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται εντός του ΚΥΤ Λέσβου έχουν ελεγχθεί λεπτομερέστατα από τις αρμόδιες υπηρεσίες που υπουργείου Προστασίας του Πολίτη». Θα ακούγονταν πολύ καλά όλα αυτά αν μόλις πριν λίγες μέρες δεν είχε αποκαλυφθεί η είδηση πως οι αρχές διεξάγουν έρευνες για κύκλωμα, με μέλη γιατρούς, ψυχολόγους, μέλη ΜΚΟ και κέρδη εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ, που λειτουργούσε εντός του ΚΥΤ της Μόριας, χορηγώντας με το αζημίωτο βεβαιώσεις μετατραυματικού στρες σε μετανάστες, τινάζοντας στο αέρα κάθε αφήγημα που προσπαθεί να κανονικοποιήσει την κατάσταση εντός του σύγχρονου αυτού κολαστηρίου.

Ο κ. Βαφέας επιβεβαιώνει τα στοιχεία που δείχνουν την αποτυχία του προγράμματος αποσυμφόρησης των νησιών που υλοποιεί η κυβέρνηση από τον Σεπτέμβρη και το οποίο είχε προσπαθήσει επικοινωνιακά να το επιβάλει ως λύση στο πρόβλημα. Χαρακτηριστικά είπε ότι «σχεδόν κάθε 10 μέρες γίνονται μετακινήσεις στην ενδοχώρα, από 1/1/2019 μετακινήθηκαν περίπου 12.000, αριθμός που αντιστοιχεί περίπου στους 1.000 ανά μήνα. Βέβαια, ο αντίστοιχος αριθμός αφίξεων ανέρχεται στις 24.500, κατά συνέπεια το ισοζύγιο είναι αρνητικό»

(*) Δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του Δρόμου στις 21/12/2019

03 ΚΟΙΝΩΝΙΑ

«Η ουλή
της Βηθλεέμ»:
Έργο του Banksy

Με την αυθεντική Φάτνη ενάντια στον σύγχρονο Ηρώδη!

■ ΤΟΥ **Νίκου Σταθόπουλου***

Είμαστε ενώπιον του μείζονος σκανδάλου στην ιστορία του πολιτισμού! Ο κόσμος των ριζοσπαστικών οραμάτων του παρόντος, καλείται να υπερασπιστεί ένα προσδιοριστικό ορόσημο της θρησκευτικής συνείδησης, τα Χριστούγεννα! Να τα υπερασπιστεί όχι «φιλολογικά» και σε έκρηξη τραντισιοναλισμού, αλλά με βιωματική ιδεολογικότητα, δηλαδή ως καίριο περιεχόμενο μιας σύγχρονης χειραφετητικής κουλτούρας με βαθιά λαϊκή αναγωγή. Όταν οι Μπακογιάννηδες του συντηρητικού ευπατριδισμού και των εθναρχικών τζακιών, στολίζουν με καλικάτζαρικο μοντερνισμό την Αθήνα, σηματοδοτούν τη μαρκετινίστικη αποϊεροποίηση μιας παράδοσης που συντηρεί εμμονικά το πάθος της υπέβασης, άρα είναι δραστική αντιπολίτευση στις συστημικές ιδεολογίες της προσαρμογής. Ο κόσμος που έχει ταυτιστεί με τον πλήρη αθεϊσμό, υποχρεούται, ναι, υποχρεούται να λάβει μέρος στα εν φάτνη δρώμενα όχι ως «επιστημονικός θεατής» αλλά ως αλλότροπος μανικός εγγυητής της απελευθερωτικής αλήθειας που διαδραματίστηκε εκεί. Να δει αυτή την αλήθεια χωρίς φιλολογία, να την «εκκοινωνήσει» σε ανταπόκριση προς τη βαθύτερη λαϊκή αίσθηση, να της «εκμαιεύσει» την ανατρεπτική πολιτικότητα του δήθεν «ουδέτερου» της, να αποκαταστήσει τις «μαγείες» που «ξήλωσε» ο Διαφωτισμός επιδιώκοντας την τελειοποίηση της ανθρώπινης αποπλάνησης μέσω της

χυδαιοϋλιστικής οικονομικοποίησης του ανθρώπου.

Η Φάτνη είναι το έσχατο οχυρό της ανθρωπίνης ελπίδας για «ουρανό», δηλαδή για μια ριζική χειραφέτηση με όρους καθολικής υπέρβασης της αναγκαιότητας: άλλωστε, υπό αυτή ακριβώς τη συναίσθηση, ο Μαρξ προσφώνησε υμνολογικά την Κομμούνα ως «έφοδο στον ουρανό». Και γενικά, ο Μαρξισμός, αν όχι το σύνολο των «ουτοπιών» που βουλήθηκαν μια αυτόνομη τροχιά (σε σχέση με τον γενέθλιο ριζοσπαστισμό του Διαφωτισμού), προσδιορίστηκαν παραστασιακά και ως αυτοσυνείδηση, με τα σχήματα και τα μοτίβα της κλασικής ιουδαιοχριστιανικής θρησκευτικής σκέψης. Η Φάτνη είναι η απόλυτη σημειολογία της αγαπητικής εχθρότητας προς τον κόσμο του χρήματος και των διακρίσεων, της μοναξιάς και της εκμετάλλευσης, της αποξένωσης και του κατακερματισμού.

Οι σύγχρονες ελίτ, προεκτείνοντας το πνεύμα του Διαφωτιστικού Φιλελευθερισμού και «εποικοδομούμενες» στη βάση του μεταβιομηχανικού καπιταλισμού (δηλ. της Μετανεωτερικότητας που συστατικά της είναι ο μηδενισμός, η χαοτικότητα, η ρευστοποίηση, το απόλυτο υποκείμενο): όχι απλώς επιβάλλουν έναν εκκοσμικευμένο «θεό», αλλά τον καταργούν πλήρως, εκκοσμικεύοντας τη μεταφυσική, μεταφέροντας το υπερβατικό στην υλική καθημερινότητα. Το δεσπόζον σήμερα «υποκείμενο της αυτοπραγμάτωσης», είναι ένα απροϋπόθετο άτομο που βιώνεται ως τελεσίδικος απτός θεός και αντιλαμβάνεται την υπέρβαση ως

απλές μετατοπίσεις και «αναβαθμίσεις» εντός του δεδομένου υλικού κόσμου. Η Φάτνη δεν εικονογραφεί μια «ανθρωπιστική μεταρρύθμιση» αλλά το ριζικώς Διαφορετικό, την απόλυτη Σχέση με πνεύμα βαθιάς ενότητας πέραν πάσης ηθικής ή νόμου. Παράλληλα, οι προσαρμοσμένες εκδοχές του Ριζοσπαστισμού, αδυνατώντας να αυτοπροσδιοριστούν εκτός των ορίων που θέσπισαν ο θετικισμός και ο επιστημονισμός: πρωτοπορούν σε έναν «δικαιωματικό αθεϊσμό» που εν ονόματι του «πολέμου ενάντια στην προκατάληψη και τον φανατισμό», απλώς μεταφέρει τον ζόφο της θρησκοληψίας στο κυρίαρχο πεδίο του «φιλελεύθερου user» με στενό βιολογικό κύκλο και «πρόνομιο στην ανεπανάληπτη χοϊκή ζωή». Διότι είναι απόλυτα θρησκόληπτος δεισιδαίμων ειδωλολάτρης ο σύγχρονος «σκεπτόμενος πολίτης» της Μαζικής Δημοκρατίας που συντάσσεται από τη μιντιακή εξουσία με βάση «δημοκρατικά» στερεότυπα που εξαντλούνται σε ελεγχόμενους θεσμούς και βρίσκονται σε χειραγωγημένη διάδραση με τα ψυχοπαγιδευτικά στρατηγήματα της διαφημιστικής «φαντασίας». Και με τις δυο όψεις, η ουσία βρίσκεται σε έναν ανθρωπότυπο με καταναλωτική κουλτούρα αυτοκαθοριζόμενου νομάδα, που απλώς επιβιώνει όσο γίνεται πιο «απολαυστικά» με κινητήρια αίσθηση ζωής την «επιθυμία». Και όλο αυτό το αλλόκοτο ανθρωπόμορφο υβρίδιο, επενδεδυμένο διακοσμητικά με όλη την βιομηχανική φαντασία του Θεάματος, δε μπορεί παρά να εννοήσει τα Χριστούγεννα με παιδεία

showbiz, αισθητική τηλεοπτικού υπερθεάματος, ιδεολογία ειρηνικής ομαλότητας και αγαπητικής ανάπαυλας, και ηθική φιλανθρωπικού τηλεμαραθώνιου.

Το επίκαιρο συμπλήρωμα, με προοπτική «παγκοσμιοποιητικού χριστουγεννατισμού», είναι η «επαναστικοποίηση» της Φάτνης στη βάση των ιδεολογημάτων της Δικαιωματικής Αριστεράς (ο Χριστός «μετανάστης-πρόσφυγας», «απόκληρος καταληψίας», «κατατρεγμένος άπατρις», κ.λπ.). Μια Φάτνη τύπου City Plaza χωρίς Χριστό και Αστέρι.

Χριστούγεννα χωρίς Χριστό σε μια «εναλλακτική» φάτνη με καλικάτζαρους, ένα φαντασμαγορικό playmobil όπου καταργείται η παράδοση, και με πρώτη ύλη τη διαφημιστική εφευρετικότητα, εντείνεται ο απανθρωπισμός του ανθρώπου, η τοποθέτησή του σε ένα κούφιο Θέαμα.

Ωστόσο, τίποτα από αυτά δεν ισχύει. Η αντισυμβατικότητα της ενανθρώπησης βρίσκεται σε άλλες σημασίες που η λαϊκή θρησκευτικότητα τις προσλαμβάνει με την εγκυρότητα του οικείου ρίγους και καθόλου με τον διανοητικισμό. Ακόμα κι αν είσαι άθεος, δεν δικαιούσαι να πλαστογραφείς μια παράσταση που συνιστά το θεμέλιο μιας οργανικής ανθρωπολογίας και τη στηρικτική βάση μιας αντίληψης της ιστορίας. Γιατί αν και στο μέτρο που το κάνεις, είσαι απλά ένας χυδαίος γκαϊμπελίσκος. Από χρόνια η Σχολή της Φρανκφούρτης έχει καταδείξει την εγγενή φασιστικότητα του Διαφωτιστικού Λόγου.

Ο Χριστός δεν εισέρχεται στην ιστορία ως

Η Φάτνη είναι το έσχατο οχυρό της ανθρώπινης ελπίδας για «ουρανό», δηλαδή για μια ριζική χειραφέτηση με όρους καθολικής υπέρβασης της αναγκαιότητας. Η Φάτνη είναι η απόλυτη σημειολογία της αγαπητικής εκθρόνισης προς τον κόσμο του χρήματος και των διακρίσεων, της μοναξιάς και της εκμετάλλευσης, της αποξένωσης και του κατακερματισμού

ηγεμών ούτε ως «αλληλέγγυος» στους κατατρεγμένους, αλλά ως κατατρεγμένος ο ίδιος. Απεκδύεται κάθε ιδιότητα, και γεννιέται κανονικά ως γυμνή ύπαρξη σε έναν κόσμο εξουσιαστικών διακρίσεων και εκμεταλλευτικών σχέσεων. Είναι, πα να πει, άμεσο υποκείμενο μιας τυραννικής σχέσης και καθόλου μεθύτερη πολιτική συνείδηση. Άρα, αυτό που «προτείνεται» είναι να αντιδράσει το θύμα, να γίνει Μεσσίας της ίδιας του της ύπαρξης.

Και η Φάτνη δεν είναι μια «κατάληψη» κατόπιν «χειραφετητικής πρωτοβουλίας». Είναι ακραίο σύμβολο της αποκληροσύνης, αφού υποδεικνύεται ως κατάλυμα στη μέση του πουθενά. Τίποτα το τυπικά «εξεγερτικό» δεν αναγνωρίζεται σε αυτή την απλή καθημερινή τραγωδία. Το θαύμα συντελείται σε οικτρές συνθήκες κοινωνικού αίσχους. Η φάτνη είναι η αφετηρία μιας συνείδησης πλατιάς που παράγει εστίες άρνησης σε κάθε επιμέρους.

Το Αστέρι εναρμονίζει το μυστήριο του κόσμου στον νου των «πτωχών τω πνεύματι» με την φλογερή προσδοκία μιας σωτηρίας. Είναι η καλλιτεχνική μεταφυσική που δεκάδες αιώνες δίνει στην ποίηση την αξιακή πρωτοπορία μιας αισιόδοξης ιχνηλασίας πέραν των «θετικών βεβαιοτήτων» της κάθε επίκαιρης και θνησιγενούς «ανάλυσης». Το Αστέρι είναι η σημειολογία μιας βαθιάς ελπίδας ότι «τα όνειρα θα λάβουν εκδίκηση», ότι στο πλευρό του δυστυχημένου είναι όλη η «συνωμοσία δικαιοσύνης» που συνέχει την αρμονία των πραγμάτων.

Οι Μάγοι, αντικατοπτρίζουν το προφητικό δέος μιας «εξωτερικής διανόησης» που, απαλλαγμένη από καθεστωτικές υποχρεώσεις, διαπιστώνει την «ώρα μηδέν» μιας διαχρονικής κρίσης, την οριακή καμπή στην ανάπτυξη ενός εξελισσόμενου πόθου-εγχειρήματος για το τέλος του κακού. Οι πλανόδιοι της πίστης, ενσαρκώνουν την «ηθική του δώρου» (μέσα στον κόσμο της αρπαγής και της ιδιοτέλειας) και εκφράζουν τον στοχασμό που δεν αποστάτησε στη χλιδάτη καριέρα του Ηγεμόνα.

Οι Ποιμένες, αγαθές μορφές μιας πνιγνής βιοπάλης, χρωματίζουν τη Μεγάλη Έναρξη με το γλυκόπικρο μειδίαμα μιας αποφασισμένης καλοσύνης χωρίς πολιτικό πρόσημο. Είναι, με άλλη γλώσσα, μια καθαρή αλληλεγγύη, μια αναφορική συνείδηση ταξικής αμοιβαιότητας. Είναι η ταξική παράμετρος, δίπλα στην παράμετρο-διανόηση των Μάγων.

Μια Φάτνη πλήρες οικοσύστημα, με την απόλυτη ενότητα ζωής να ορίζει το Μυστήριο-Γεγονός ως έσχατη και ολοστρογγυλή αρμονία. Άρα, και το Ερχόμενο δε μπορεί παρά να εκπληρώνει αυτή ακριβώς την αρμονία.

Πώς μπορεί να αντέξει ένα σύγχρονο, τεχνολογικό/επιστημονικό-κεντρικό, σύστημα Κυριαρχίας απέναντι σε αυτό τον θετικότατο και εμπειριοκεντρικό «μυστικισμό»; Εδώ καλείσαι να βρεις τον έσχατο απελευθερωτικό συμβολισμό, δηλαδή να συζεύξεις τη μεταφυσική με την ιστορική αναγκαιότητα. Όλη η προσπάθεια «επαναφήγησης» των Χριστουγέννων, πέραν του ότι απηχεί τον εύλογο αθεϊσμό του πολιτισμού του εμπορεύματος, είναι μια στρατηγική οικειοποίησης, από τη σύγχρονη εξουσία, των

πόθων του απλού ανθρώπου να νιώσει δική του και διδακτική του μια πλούσια απλή ιστορία αγάπης και δικαιοσύνης. Ο σύγχρονος (μετ)άνθρωπος «πρέπει» να συγκινείται από άδεια εκτυφλωτικά σχήματα και μοντέλα χωρίς ανθρώπινο περιεχόμενο και δράση. Όλα «πρέπει» να είναι η ευφροσύνη ενός ιδιότυπου σινεφίλ.

«Πρέπει» τα Χριστούγεννα να αποφορτιστούν από κάθε αίσθηση μιας διαφορετικής δυνατότητας (δηλαδή ότι η ζωή είναι «μαγική» και όχι μια «μοίρα» που απλώς σαπίζει στα τελεσίδικα σύνορα του εωσφορικού βασιλείου των Πλουσίων και των Υπηρετών τους), και να ενταχθούν στο πρόγραμμα «ζήσε με εμπορευματική χαρά» την αφασία της «δημοκρατικής ψευδαίσθησης του ειρηνισμού».

Όμως η Γέννηση βρίσκει την κοινωνική οντολογία της στις «προϋποθέσεις Παραδείσου» που διαβάζουμε στο Κατά Λουκάν (6, 23 – 26) :

– *Ουαί υμίν τοις πλουσίοις, ότι απέχετε την παράκλησιν υμών.* Εκτός Παραδείσου οι σφετεριστές του κοινωνικού πλούτου, οι «πλούσιοι» της συστηματοποιημένης κοινωνικής ληστείας, οι «φραγκάτοι» της στυγνής κερδοσκοπικής απονιάς.

– *Ουαί υμίν, οι εμπεπλησμένοι νυν, ότι πεινάσετε.* Απόβλητοι και καταδικασμένοι στην «αιώνια κόλαση» και οι χορτάτοι, όλα τα ανθρωποειδή στρώματα των βολεμένων που απλώς καλοτρώνε εις βάρος του «αόρατου» κόσμου της μόνιμης στέρησης και της αφαίρεσης του στοιχειώδους «προνομίου» να απολαύσεις δίκαια και με πληρότητα την επίγεια ζωή.

– *Ουαί οι γελώντες νυν, ότι πενθήσετε και κλάυσετε.* Τη βία της περιφρονημένης ηθικής θα νιώσουν οι «γελώντες», δηλαδή οι κήρυκες της «διαρκούς αμεριμνησίας» που εννοούν τη ζωή ως «μια και ανεπανάληπτη πίστα διασκέδασης με κινητήρα την επιθυμιακότητα», οι παρτάκηδες αυτοψυχάγωνοι της εγωιστικής ευφορίας.

Η πλαστογραφία των Χριστουγέννων, εξελίσσεται σε «εγγύηση» μιας συνειδησιακής αναδόμησης του «πλήθους», μιας Θεαματικής ειρηνιστικοποίησής του, όπου τα πάντα είναι «ουδέτερη» γιορτή ενός ακαθόριστου «γεγονότος». Η όντως Αριστερά της ανατροπής, καλείται να αναδείξει τη διαχρονία μιας πίστης, όπου το υπερβατικό, η παράδοση και τα φίλτρα της εμπειρίας, συντηρούν το «κλίμα» της ριζοσπαστικής ελπίδας.

Άκου τώρα, ένας «παρίας» τυλιγμένος με πρόχειρα πανιά κι αυτά από ζητιανιά, να είναι ο αγωγός της Χαρμόσυνης Είδησης ότι «δεν στα είπανε καλά, Κεμάλ... Υπάρχει ελπίδα και βρίσκεται στα ριζικά και αιώνια της ανθρώπινης συμπόνιας. Από αυτή τη συνείδηση και πέρα, αρχίζει η Πολιτική της ριζικής αντίστασης».

Ω, σύγχρονη Αριστερά, ή με τους καλοπληρωμένους γκουρού της «αμφισβήτησης των αφηγήσεων», ή με το πάθος για θαύματα που ορίζει την ψυχολογία των απόκληρων – ή με τους «επάνω» ή με τους «κάτω»...

** Ο Νίκος Σταθόπουλος είναι φιλόλογος
(*) Δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του Δρόμου στις 28/12/2019*

ΑΘΗΝΑ

**Κυριακή 19/1/2020, Αθήνα,
Κτίριο 11δ, ώρα 17:30**

► **Εκδήλωση: «Κι όμως γυρίζει:
Μια 25ετία κινημάτων που διαψεύδουν
το “τέλος της Ιστορίας”»**

Κτίριο 11δ, Ρεθύμνου 11 και Ιουλιανού, Πεδίο του Άρεως

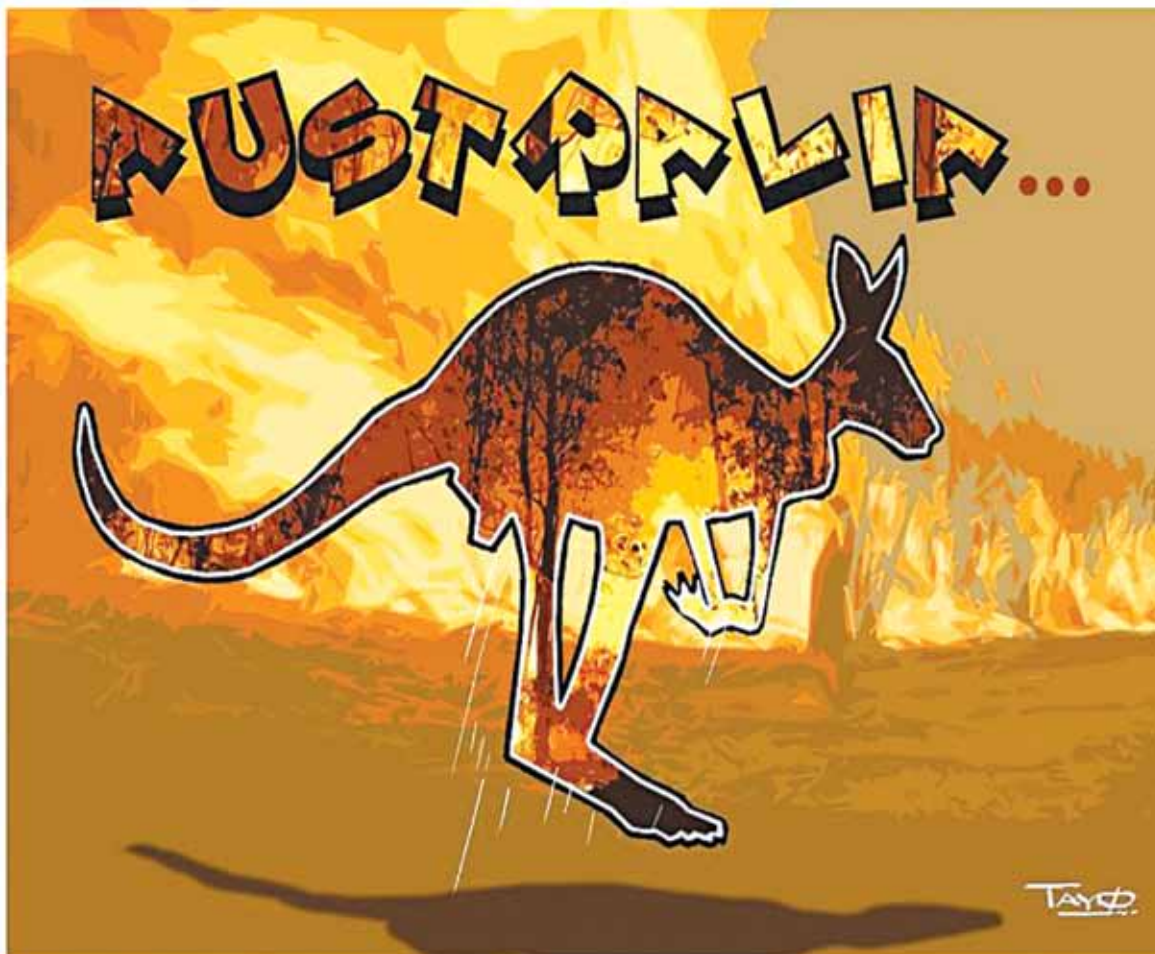
Εισηγητής: **Ερρίκος Φινάλης**

Ξεκινάνε οι συναντήσεις του κύκλου συζητήσεων «Κι όμως γυρίζει: Μια 25ετία κινημάτων που διαψεύδουν το “τέλος της Ιστορίας”». Μια θεματική που θέλει να μιλήσει και να συζητήσει για τα κινήματα που ξέσπασαν παγκοσμίως την τελευταία 25ετία. Θα γίνουν συνολικά τρεις συναντήσεις σε τρεις συνεχόμενες Κυριακές, 19/1/2020, 26/1/2020, 2/2/2020.

Οι συναντήσεις θα μεταδοθούν και μέσω **livestreaming**

Αναζητήστε τα βίντεο του Δρόμου

Στην ιστοσελίδα μας (www.edromos.gr) μπορείτε να βρείτε τα βίντεο των εκδηλώσεων και συζητήσεων που διοργανώνει το τελευταίο διάστημα ο **Δρόμος**. Επίσης τα βίντεο μπορείτε να τα βρείτε και στο κανάλι του **Δρόμου** στο youtube. Πληκτρολογήστε στην αναζήτηση του youtube: **«Εφημερίδα Δρόμος»** και θα το βρείτε με ευκολία.

Σκίτσο του Νιγηριανού Tayo Fatunla

είπαν και έγραψαν

Πόλεμος (και) στην Πολιτιστική κληρονομιά...

■ Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων καταδικάζει απερίφραστα την απειλή του Προέδρου των Η.Π.Α. Donald Trump να καταστρέψει 52 στόχους, όπου υπάρχουν μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι αντιπροσωπευτικά της σπουδαίας πολιτιστικής κληρονομιάς του Ιράν. Εκφράζουμε τον αποτροπιασμό μας για τις ωμές αυτές δηλώσεις, οι οποίες, σε περίπτωση που υλοποιηθούν, αποτελούν έγκλημα πολέμου που αφορά όλη την ανθρωπότητα. Απειλές όπως αυτές φανερώνουν πλήρη άγνοια διεθνών Συνθηκών, όπως για παράδειγμα τη Σύμβαση της Χάγης (1954), για την προστασία πολιτιστικών αγαθών σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης. Η περιοχή του σημερινού Ιράν, (Περσία έως το 1935) κατοικείται από την Ανώτερη Παλαιολιθική εποχή (50.000 πριν από σήμερα), ενώ ήδη από την 10η χιλιετία π.Χ. (Αρχαιότερη Νεολιθική) γνώρισε μεγάλη άνθηση. Γνωστές είναι και οι μεγάλες αυτοκρατορίες που άκμασαν ήδη από την πρώτη χιλιετία π.Χ., όπως των Αχαιμενιδών, με πρωτεύουσα την μνημειώδη Περσέπολη (550-330 π.Χ.), το «Διαμάντι της Ερήμου», των Σασσανιδών και των Πάρθων αφήνοντας πολύτιμα δείγματα του υλικού τους πολιτισμού. Από την περίοδο του Ισλάμ σώζονται εξαιρετικές τέχνης μνημεία και πόλεις. Εκτός από την λαμπή αρχιτεκτονική κληρονομιά του Ιράν, τα πλούσια μουσεία με θησαυρούς του αρχαίου, αλλά και σύγχρονου πολιτισμού, σπουδαία είναι η προσφορά του στις επιστήμες και τις τέχνες, όπως στην ιατρική, την αστρονομία, τα μαθηματικά αλλά και τη λογοτεχνία, παράδοση που συνεχίζεται έως σήμερα στις τέχνες, στον κινηματογράφο, τον χορό, τη μουσική, μια κληρονομιά που εν τέλει ανήκει σε ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Ως Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων στεκόμαστε στο πλάι των συναδέλφων μας της Ιρανικής Αρχαιολογικής

Υπηρεσίας, ενώνοντας τη φωνή μας με την UNESCO, το ICOM, το ICOMOS, τα μεγάλα μουσεία της Ευρώπης και της Αμερικής αλλά και επιστημονικούς φορείς διεθνούς εμβέλειας, όπως το Αμερικανικό Ινστιτούτο Αρχαιολογίας (American Institute of Archaeology) και η Αμερικανική Ανθρωπολογική Ένωση (American Anthropological Association). Οι τρομακτικές αυτές δηλώσεις παραπέμπουν σε αντίστοιχες μη αναστρέψιμες καταστροφές μνημείων από τον ISIS, στο πλαίσιο του ζοφερού πολεμικού κλίματος της πολύπαθης Μέσης Ανατολής, με αναπόφευκτους και πάλι θανάτους χιλιάδων αθώων και δραματική αύξηση μεταναστευτικών ρευμάτων απελπισμένων ανθρώπων, ενώ οξύνουν τον τυφλό θρησκευτικό φανατισμό, που εν τέλει εκμεταλλεύονται οι ισχυροί, διαχέοντας μεσαιωνικές και σκοταδιστικές συνθήκες στην Ανατολική Μεσόγειο και την ενδοχώρα της, με ανεξέλεγκτες διεθνείς επιπτώσεις. Η στοχοποίηση του πολιτισμού δια στόματος πολιτικών ηγετών και μάλιστα χωρών που έχουν υπογράψει διεθνείς συμβάσεις για την προστασία των αρχαιοτήτων απειλεί να αφανίσει τη συλλογική αρχαία και νεότερη μνήμη των λαών, ανοίγει τους δρόμους στην πολλαπλασιαζόμενη με γοργούς ρυθμούς διεθνή αρχαιοκαπηλία, τη λαθραία διακίνηση αρχαιοτήτων σε σκοτεινά κέντρα της Ευρώπης και της Αμερικής, την ισοπέδωση και την καταπάτηση κάθε ίχνους πολιτισμικής ιδιαιτερότητας, ήθους και αξιοπρέπειας των λαών, που εμπλέκουν στον παραλογισμό των πολέμων, με μοναδικό κίνητρο το κέρδος.

Ελπίζουμε ότι το δημοκρατικό αίσθημα και η λογική θα επικρατήσει τελικά στις Η.Π.Α. και τέτοιες τρομοκρατικές δηλώσεις δεν θα ακουστούν ξανά, προκαλώντας παγκόσμια αναστάτωση.

■ εν τέλει

Άι σιχτίρ Ερντογάν!

■ του Γιώργου Κυριακού

Αν είχε κάτι σημαντικό η εποχή των μνημονίων να αναδείξει ήταν αυτή η αντανάκλαστική, δίκαιη αγανάκτηση των Ελλήνων με όλες αυτές τις αντιφάσεις που ταίριαζαν σε μια επιστροφή «στα λεφτά χωρίς το ΠΑΣΟΚ». Ένα στοιχειώδες φρόνημα που χάθηκε όχι απλά από την έλλειψη αναζήτησης και στοχασμού για τη χώρα στα πρωτεύοντα ζητήματα της δημοκρατίας, της άμυνας, της παραγωγικότητας και της δημογραφικής καταστροφής αλλά από την παγίδευση σε απλοϊκά σχήματα που υπόσχονταν τη ριζοσπαστική αλλαγή στην οικονομική και την πολιτική ζωή. Ο λαός εισέπραξε από το 2015 μέχρι και σήμερα τρεις φορές ένα «ΠΑΣΟΚ χωρίς λεφτά» είτε στο όνομα των μη προνομιούχων είτε στο όνομα της μεσαίας τάξης. Αυτό το στοιχειώδες φρόνημα που επιβιώνει λογοκριμένο στον άνθρωπο αυτής της χώρας είναι ο στόχος του εγχώριου οικονομικού-πολιτικού συστήματος, το φρόνημα της άμυνας στις οικονομικές επιθέσεις της Δύσης και της στρατιωτικές απειλές της Ανατολής.

Ένα δάχτυλο κουνιέται απειλητικά προς τους ζητιάνους του μερίσματος, τους αναμένοντες των επιδομάτων πετρελαίου θέρμανσης, τους ακροατές διαφημίσεων των προσφορών στα super markets: Καθίστε στ' αυγά σας, έρχεται η ανάπτυξη. Το ίδιο δάχτυλο που κουνιέται διδακτικά και λίγο απειλητικά στις οθόνες της τηλεόρασης τις ώρες των μεγάλων αναλύσεων από ψαγμένους δημοσιογράφους και πολιτικούς έχει ήδη καθηλώσει το κοινό στους καναπέδες, ένα δάχτυλο που το κουνάει το ίδιο πρόσωπο. Ένα πρόσωπο που είναι πολλά: Ο Μητσοτάκης, ο Δένδιας, ο Τσίπρας, ο Κατρούγκαλος, η Ντόρα Μπακογιάννη, η Γεννηματά και τόσο άλλοι που συσπειρώνονται στο κόμμα της Χάγης. Το κόμμα της Χάγης που πρέπει να κατευθύνει το θηρίο για το οποίο ομολογούν ότι είναι ανίκητο και ότι θα μας κατατροπώσει αν δεν πάρει τα λίγα που ζητάει, για να μη χάσουμε και τα υπόλοιπα:

Καθεστώς αποστρατιωτικοποίησης των ανατολικών νησιών του Αιγαίου (από το 1964-1974). Οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου (από το 1974). Όρια του FIR Αθηνών (από το 1974). Μη επέκταση των ελληνικών χωρικών υδάτων πέραν του σημερινού ορίου των 6 ν. μιλίων (1974) που συνδέεται με την απειλή χρήσεως βίας – casus belli (1974) σε περίπτωση που η Ελλάδα επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα αλλά και με τον ορισμό συγκεκριμένων θαλάσσιων περασμάτων στο Αιγαίο, από τα πολλά που υπάρχουν, ως «διεθνών στενών» ναυσιπλοΐας (από το 1982). Εύρος εναερίου χώρου 10 ν. μιλίων εν σχέσει προς χωρικά ύδατα 6 ν. μιλίων (από το 1975). Όρια της Ζώνης Έρευνας και Διασώσεως-SAR στο Αιγαίο (από το 1980). Οι λεγόμενες «γκρίζες ζώνες» κυριαρχίας απροσδιόριστου αριθμού ελληνικών νησιών στο Αιγαίο και πέριξ της Κρήτης (από το 1996). Μη αναγνώριση υφαλοκρηπίδας στα νησιά του συμπλέγματος του Καστελλόριζου (από το 2012). Μη αναγνώριση υφαλοκρηπίδας σε Ρόδο, Κάρπαθο, Κάσο και Κρήτη (από το 2019).

Έτσι, όπου και να βρεθείς, σε οποιοδήποτε κοινωνικό χώρο συζητώντας για τα ελληνοτουρκικά αντιμετωπίζεις ένα πλήθος αντιδράσεων: μια ιλαρότητα και μια ειρωνική δυσθυμία για την αποτρεπτική ικανότητα της Ελλάδας, μια παγωμάρα για τις απειλές Ερντογάν, μια εχθρική διάθεση προς τους «τουρκοφάγους» που συνήθως λένε αυτονόητα πράγματα για την άμυνα της χώρας, μια συγκρατημένη αισιοδοξία για τις νέες επιχειρηματικές προτάσεις «να τα βρούμε», μια υποστήριξη σε όσους κάνουν κριτική στους μοναχοφάδες. Στην αντισυστημική εκδοχή συναντάς antifa κορώνες για την επιθετική περικύκλωση προς την Τουρκία (ο ελληνικός ιμπεριαλισμός), «το Αιγαίο» που «ανήκει στα ψάρια του», το πως «δεν πολεμάμε για τα ελληνικά αφεντικά» (λες και μας το ζήτησε η εγχώρια πολιτικοοικονομική ελίτ), για τη σύμπραξη Τούρκων και Ελλήνων προλεταρίων για την αποτροπή του πολέμου (όπως περίπου συνέβη το '74). Πουθενά-μα πουθενά η έκφραση της στοιχειώδους οργής που είναι η πλέον αυτονόητη έκφραση υγείας. Όχι ενός πατριώτη, όχι ενός «τουρκοφάγου», απλά ενός ανθρώπινου ζώου που εννοεί, μέσα στην ιστορικότητα του συλλογικού υποκειμένου στο οποίο ανήκει, να εκφράσει τη στοιχειώδη οργή του. Ένα αίσθημα συλλογικής άμυνας. Ό,τι να 'ναι, όπως να 'ναι, όπου να 'ναι.

Άι σιχτίρ Ερντογάν!